

УЧИНЧИ БЎЛИМ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

484 Ходимлар меҳнاتини муҳофаза қилиш чора-тадбирларини янада такомиллаштириш тўғрисида

Ходимлар меҳнатини муҳофаза қилишни ташкил этишга доир амалга оширилаётган чора-тадбирларни янада такомиллаштириш, уларнинг манзиллигини ва самарадорлигини ошириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Қуйидагилар:

Иш ўринларини меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низом 1-иловага мувофиқ;

Иш ўринларини меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш бўйича мутахассис малака сертификати бериш тартиби тўғрисидаги низом 2-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги 2014-2015 ўқув йилининг иккинчи ярмидан бошлаб тегишли техника мутахассисликларининг ўқув дастурларига меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича махсус бўлим киритсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги:

давлат ва хўжалик бошқаруви органлари, корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар томонидан ушбу қарор талабларига риоя этилиши юзасидан зарур назорат ўрнатсин;

иш ўринларини меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларнинг кадрлар таркиби тўғрисидаги маълумотларни ўз ичига олувчи маълумотлар базасини марказлаштирилган тартибда шакллантириш ва юритиш йўли билан уларнинг ҳисобга олинишини ва улар тўғрисидаги маълумотларнинг тизимлаштирилишини таъминласин;

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги билан биргаликда Меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича ўқитиш ва малака ошириш дастурини бир ой муддатда ишлаб чиқсин ва тасдиқласин;

меҳнатни муҳофаза қилиш хизматлари фаолиятида қўллаш учун меҳнат шароитларини яхшилаш, ишлаб чиқаришда жароҳатланишнинг, касб

касалликларининг олдини олишнинг мақсадли дастурларини ишлаб чиқиш, қабул қилиш ва амалга оширишга доир методик қўлланмаларни ишлаб чиқсин;

Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси маблағлари ҳисобига Республика аҳоли бандлиги, меҳнатни муҳофаза қилиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш илмий марказига мебеллар ҳамда ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омиллари лабораториясини жиҳозлашга мўлжалланган ўлчов асбоб-ускуналарини импорт бўйича харид қилишга зарур маблағлар ажратсин.

4. Ўзбекистон стандартлаштириш, метрология ва сертификатлаштириш агентлиги белгиланган тартибда:

Республика аҳоли бандлиги, меҳнатни муҳофаза қилиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш илмий марказининг ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омиллари лабораторияси жиҳозланадиган ўлчов асбоб-ускуналарини текширишдан ўтказсин;

Республика аҳоли бандлиги, меҳнатни муҳофаза қилиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш илмий марказининг ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омиллари лабораториясини аккредитациядан ўтказсин.

5. Республика аҳоли бандлиги, меҳнатни муҳофаза қилиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш илмий маркази Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитасининг ҳамда Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигининг статистик ахборотлари мажбурий тартибда юбориладиган реестрга киритилсин.

6. Вазирликлар ва идоралар ўзлари қабул қилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни бир ой муддатда ушбу қарорга мувофиқлаштирадилар.

7. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари Р.С. Азимов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент ш.,
2014 йил 15 сентябрь,
263-сон

Вазирлар Маҳкамасининг
2014 йил 15 сентябрдаги 263-сон қарорига
1-ИЛОВА

**Иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва асбоб-ускуналарнинг
жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш
тартиби тўғрисида
НИЗОМ**

I. Умумий қоидалар

1. Ушбу Низом меҳнат шaroитлари, меҳнат жараёнининг оғирлиги ва тифизлиги, асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан иш ўринларини аттестациядан ўтказиш, унинг натижаларини расмийлаштириш ҳамда улардан фойдаланиш, шунингдек аттестациядан ўтказувчи ташкилотларга қўйиладиган талабларни белгилайди.

2. Ушбу Низом барча иш берувчилар — корхоналар, муассасалар, ташкилотлар (кейинги ўринларда корхоналар деб аталади) учун мажбурий ҳисобланади.

3. Ушбу Низомда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

иш ўрни — ходимларнинг меҳнат фаолияти жараёнида доимо ёки вақтинча бўлиш жойи;

ўхшаш иш ўринлари — қуйидаги белгиларнинг жами: бир номдаги касб ёки лавозим; бир хилдаги иш режимида бир типдаги технологик жараёни юритишда айнан бир хил касб вазибаларини бажариш; бир типдаги ишлаб чиқариш ускунаси, асбоблар, мосламалар, материаллар ва хом ашёдан фойдаланиш; бир ёки бир неча типдаги биноларда ёки очиқ ҳавода ишлаш; вентиляция, кондициялаштирилган ҳаво, иситиш ва ёритишнинг бир типдаги тизимларидан фойдаланиш, иш жойида объектларнинг (ишлаб чиқариш ускунаси, транспорт воситалари ва шу кабиларнинг) бир хил жойлашиши; бир класс ва даражадаги зарарли ва (ёки) хавфли ишлаб чиқариш омилларининг бир хилдаги тўплами; якка тартибдаги ҳимоя воситалари билан бир хилда таъминланганлик билан тавсифланадиган иш ўринлари;

иш зонаси — ходимлар доимо ёки вақтинча бўладиган жойлар жойлашган пол ёки майдонча даражасидан 2 метргача баландликдаги сатҳ;

турғун бўлмаган иш ўринлари — ҳудудий ўзгариб турадиган иш зоналаридаги иш ўринлари, бунда бир ёки бир неча ходимлар хусусиятига кўра ўхшаш иш ёки операцияни бажарадиган ишлаб чиқаришнинг зарур воситалари билан жиҳозланган иш ўрнининг бир қисми иш зонаси деб ҳисобланади;

касб касаллиги — ушбу касб учун хос бўлган ҳамда ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёнининг зарарли ва хавфли омиллари таъсири натижасида ходим чалинган касаллик;

иш қобилияти — инсоннинг талаб этиладиган вақт оралиғида топширилган сифатида ишнинг аниқ миқдорини бажариш қобилиятини тавсифлай-

диган организмнинг физиологик ва психологик функциялари имкониятлари билан белгиланадиган инсоннинг ҳолати;

ишлаб чиқариш муҳити — меҳнат фаолияти жараёнида ходимга таъсир кўрсатувчи кимёвий, биологик, физик ва ижтимоий омилларнинг йиғиндиси;

меҳнат шароитлари — ходимнинг иш лаёқати ва соғлиғига таъсир кўрсатувчи ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омиллари йиғиндиси;

зарарли ишлаб чиқариш омили — таъсири ходимнинг касалликка чалинишига олиб келиши мумкин бўлган ишлаб чиқариш омили;

хавфли ишлаб чиқариш омили — таъсири ходимнинг жароҳат олишига сабаб бўлиши мумкин бўлган ишлаб чиқариш омили. Микдорий тавсифига ва амал қилишининг давомийлигига боғлиқ равишда айрим зарарли ишлаб чиқариш омиллари хавфли бўлиши мумкин;

меҳнатнинг хавфсиз шарт-шароитлари — зарарли ва (ёки) хавфли ишлаб чиқариш омилларининг ходимга таъсири истисно этиладиган ёхуд уларнинг таъсири даражаси белгиланган нормативлардан ортиқ бўлмаган меҳнат шароитлари ҳолати;

ишлаб чиқариш фаолияти — хом ашёнинг ҳар хил турларини ишлаб чиқариш ва қайта ишлашни, қуришни, ҳар хил хизматлар кўрсатишни ўз ичига оладиган хатти-ҳаракатлар йиғиндиси;

ЯТХВ (якка тартибдаги ҳимоя воситалари) — зарарли ёки хавфли ишлаб чиқариш омилларининг ходимларга таъсирининг олдини олиш ёки камайитириш, шунингдек ифлосланишдан ҳимоя қилиш учун фойдаланиладиган техник воситалар (махсус кийим, махсус пойабзал ва якка тартибдаги ҳимоянинг бошқа воситалари);

меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан иш ўринларини аттестациядан ўтказиш (аттестация) — иш жойларида меҳнат шароитларини, меҳнат жараёнларининг оғирлиги ва тифизлигини ҳамда асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолаш, зарарли ва хавфли ишлаб чиқариш омилларини баҳолаш, шунингдек меҳнат шароитларини, меҳнат жараёнининг оғирлиги ва тифизлигини қонун ҳужжатларида белгиланган талабларга мувофиқлаштириш мақсадида ўтказиладиган комплекс тадбирлар;

аттестация комиссияси — аттестациянинг барча босқичларида меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги бўйича иш ўринларини аттестациядан ўтказишни ташкил этиш, унга раҳбарлик қилиш ва уни назорат қилиш билан боғлиқ бўлган масалаларнинг бутун комплексини амалга ошириш учун корхона раҳбарининг қарори билан ташкил этиладиган комиссия;

аттестациядан ўтказувчи ташкилот — ушбу Низомда белгиланган меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан иш ўринларини аттестациядан ўтказиш соҳасида фаолиятни амалга ошириш учун талабларга жавоб берадиган ва фуқаролик-ҳуқуқий тусдаги шартнома асосида ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омилларини

ўлчайдиган ва меҳнат шароитларининг меҳнатни муҳофаза қилиш талабларига мувофиқлигини баҳолайдиган юридик шахс.

4. Аттестация фуқароларнинг меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига жавоб берадиган соғлиғи ва меҳнатнинг хавфсиз шарт-шароитларига бўлган конституциявий ҳуқуқларини амалга ошириш мақсадида иш ўринларидаги меҳнат шароитларини баҳолаш ҳамда ноқулай, зарарли ва (ёки) хавфли ишлаб чиқариш омилларини аниқлаш учун ўтказилади.

5. Аттестация натижаларидан қуйидаги мақсадларда фойдаланилади ва: меҳнат шароитларини меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига мувофиқлаштириш тадбирларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш;

оғир ишларда, ноқулай, зарарли ва (ёки) хавфли ишларда ва меҳнатнинг бошқа алоҳида шарт-шароитларида банд бўлган ходимларга қонун ҳужжатларида назарда тутилган имтиёзлар ва компенсацияларни белгилаш;

ходимларни иш жойларидаги меҳнат шароитлари, соғлиққа шикаст етказишнинг мавжуд хавфи, зарарли ва (ёки) хавфли ишлаб чиқариш омиллари таъсиридан ҳимоя қилиш чора-тадбирлари ҳамда оғир ишларда, ноқулай, зарарли ва (ёки) хавфли ишларда ва бошқа алоҳида меҳнат шароитларида ишловчи ходимларга берилиши керак бўлган компенсациялардан ҳабардор қилиш;

иш жойларида меҳнат шароитларини назорат қилиш;

касбий хавфни баҳолаш;

ходимларни якка тартибдаги ва жамоавий ҳимоя воситалари билан таъминлаш;

меҳнат шароитларининг ҳолати тўғрисида статистика ҳисоботини тайёрлаш;

меҳнатни муҳофаза қилиш ишларини ташкил этишнинг меҳнатни муҳофаза қилиш талабларига мувофиқлигини тасдиқлаш;

касб касаллигига шубҳа туғилганда касалликнинг касб билан боғлиқлиги тўғрисидаги масалани ҳал этиш, шунингдек касб касаллиги ташҳисини аниқлаш;

ходимлар меҳнатининг хавфсиз шарт-шароитларини таъминлаш билан боғлиқ масалалар ва келишмовчиликларни кўриб чиқиш;

меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига мувофиқ ходимларни санитария-маиший ва тиббий таъминлаш;

ходимларнинг айрим тоифалари учун меҳнатни чеклашларни асослаш, ишлаб чиқаришлар, муассасалар, ишлар, касблар, лавозимлар ва кўрсаткичларни имтиёзли пенсия таъминоти ҳуқуқини берувчиларга тегишли деб топиш;

шу жумладан меҳнатни муҳофаза қилиш фонди маблағлари ҳисобига корхонада меҳнат шароитлари ва муҳофазасини яхшилаш тадбирларини режалаштириш ва молиялаштириш;

хизматчилар ва ишчи касблари лавозимлари номларини Хизматчилар ва ишчи касблари асосий лавозимлари классификаторида ҳамда хизматчилар лавозимлари ва ишчи касбларининг тармоқ тариф-малака маълумотномаларида кўрсатилган номларга мувофиқлаштириш;

корхонада меҳнат шароитлари ва муҳофазасининг ҳолати тўғрисидаги ахборотларни тўплаш ва қайта ишлаш учун асос ҳисобланади.

6. Қўйидаги:

ходимларга қонун ҳужжатларида назарда тутилган имтиёзлар ва компенсациялар белгиланадиган ноқулай, зарарли ва (ёки) хавфли ҳамда бошқа алоҳида меҳнат шароитларига эга бўлган;

уларда ногиронлар банд бўлган;

имтиёзли шартларда пенсия олиш ҳуқуқини берадиган ишлаб чиқаришлар, муассасалар, ишлар, касблар, лавозимлар ва кўрсаткичлар рўйхатларида кўрсатилган;

ижтимоий ҳимояга муҳтож бўлган ва иш излашда қийинчиликларга дуч келаётган шахсларни ишга жойлаштириш учун захирага қўйилган;

хавфли ишлаб чиқариш объектларидаги барча иш ўринлари ва касблар аттестациядан ўтказилиши керак.

Ушбу бандда кўрсатилмаган иш ўринларини аттестациядан ўтказиш корхона раҳбарининг хоҳиши бўйича ўтказилади.

7. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодекси ва қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, қарорлари ва фармойишлари, Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг қарорлари, ушбу Низом, Хизматчилар ва ишчи касбларнинг асосий лавозимлари классификатори, шунингдек санитария нормалари, қоидалари ва гигиена нормативлари, қурилиш нормалари ва қоидалари, меҳнатни муҳофаза қилиш стандартлари тизими, меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар, бошқа қонун ҳужжатлари аттестацияни ўтказишнинг ҳуқуқий асоси ҳисобланади.

8. Аттестацияни ўтказиш даврийлигини корхонанинг ўзи белгилайди, бироқ у ҳар 5 йилда камида бир марта ўтказилади.

Аттестациянинг ўз вақтида ўтказилиши юзасидан масъулият корхона раҳбарига юкланади.

9. Аттестация материаллари қатъий ҳисобот бериладиган материаллар ҳисобланади ва 50 йил сақланади.

Қайта ташкил этишда аттестация материаллари тўлиқ ҳажмда қайта ташкил этилаётган корхонанинг ҳуқуқий меросхўрига, тугатилган тақдирда эса — белгиланган тартибда давлат архивига берилади.

II. Аттестацияни ўтказиш

10. Аттестация фуқаролик-ҳуқуқий тусдаги шартнома асосида аттестация бўйича ишларни бажариш учун иш берувчи томонидан жалб этилади-

ган аттестациядан ўтказувчи ташкилот билан биргаликда иш берувчи томонидан ўтказилади.

11. Аттестациядан ўтказувчи ташкилот меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан иш ўринларини аттестациядан ўтказиш соҳасидаги фаолиятни амалга ошириш учун қуйидаги талабларга жавоб бериши керак:

«Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига, ушбу Низом ва бошқа қонун ҳужжатлари талабларига риоя қилиш;

штатда меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан иш ўринларини аттестациядан ўтказиш бўйича мутахассиснинг малака сертификатига эга бўлган ҳамда фаолиятни фақат ушбу аттестациядан ўтказувчи ташкилотда амалга оширувчи камида уч нафар ходимга эга бўлиш;

мулкида хўжалик юритиш, тезкор бошқариш ҳуқуқи билан ёки бошқа қонуний асосда ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омилларини ўлчаш учун мўлжалланган, қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда аккредитация қилинган лабораторияга (кейинги ўринларда аккредитациядан ўтказилган синов лабораторияси деб аталади) эга бўлиш;

меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича амалдаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг маълумотнома базасига, шунингдек аттестацияни ўтказиш учун зарур бўлган маълумотнома ҳужжатларга эга бўлиш;

аттестацияни ўтказишда олинган ахборотнинг махфийлигини таъминлаш;

аттестацияни ўтказиш бўйича шартнома мажбуриятларини ўз вақтида ва сифатли бажариш;

аттестацияни ўтказишда мустақилликни таъминлаш;

аттестация тўғрисидаги тўғри ҳисоботни тақдим этиш.

Фақат меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан иш ўринларини аттестациядан ўтказиш бўйича мутахассиснинг малака сертификатига эга бўлган шахс аттестацияни ўтказувчи ташкилотнинг раҳбари бўлиши мумкин.

12. Аттестация ўтказувчи ташкилот иш ўринларида аттестациядан ўтказилаётган корхонага нисбатан мустақил шахс бўлиши керак.

Корхона аттестация бўйича ишларни бажариш учун бир нечта аттестациядан ўтказувчи ташкилотларни жалб этишга ҳақлидир. Бунда аттестация бўйича ишлар аттестациядан ўтказувчи ташкилотлар ўртасида ҳам аттестациядан ўтказилиши керак бўлган иш ўринлари сони, ҳам иш ўринларида бажариладиган ишларнинг турлари бўйича тақсимланиши мумкин.

13. Аттестацияни ўтказишда корхона аттестацияни ўтказувчи ташкилотдан:

аттестациядан ўтказувчи ташкилот ушбу Низомда белгиланган меҳнатнинг шарт-шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан иш ўринларини аттестациядан ўтказиш соҳасидаги фаолиятни амалга ошириш учун талабларга тўлиқ жавоб беришни ҳужжатлар билан тасдиқлашни;

ўлчашлар ва баҳолашларни норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга мувофиқ ўтказишни талаб қилишга ҳақлидир.

14. Аттестацияни ўтказишда корхона:

аттестацияни ўз вақтида ва тўлиқ ўтказишда аттестацияни ўтказувчи ташкилотга ёрдам беришга, зарур ахборот ва ҳужжатларни тақдим этишга, аттестациядан ўтказувчи ташкилотнинг сўровига кўра аттестация мақсадларига тегишли бўлган масалалар бўйича оғзаки ва ёзма шаклда тушунтиришлар беришга;

аттестацияни ўтказишда таҳлил қилиниши ва баҳоланиши керак бўлган масалалар доирасини торайтиришга, шунингдек аттестациядан ўтказувчи ташкилот томонидан сўраладиган аттестация мақсадларига тегишли масалалар бўйича ахборот ва ҳужжатларни яширишга (фойдаланишни чеклашга) атайлаб йўналтирилган хатти-ҳаракатларни қилмасликка;

ушбу Низомнинг 62-бандида кўрсатилган, аттестация комиссияси таркибига кирувчи аттестациядан ўтказувчи ташкилотнинг вакиллари томонидан имзоланмаган ҳужжатлар мавжуд бўлган аттестация тўғрисидаги ҳисоботни тасдиқламасликка мажбур.

15. Аттестацияни ўтказишда аттестацияни ўтказувчи ташкилот:

норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар, шу жумладан ушбу Низом асосида ўлчашлар ва баҳолашларни ўтказиш усулларини, шунингдек ўлчашлар ва баҳолашларни ўтказувчи мутахассисларнинг сони ва шахсий таркибини белгилайди;

иш ўринларида аттестация ўтказиладиган корхонада меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларини таъминлаш ишларини ташкил этиш билан боғлиқ ҳужжатларни тўлиқ ҳажмда ўрганиб чиқади;

аттестация давомида юзага келадиган масалалар бўйича корхонадан тушунтиришларни сўрайди ва олади;

иш ўринларида аттестация ўтказиладиган корхона томонидан зарур ҳужжатлар тақдим этилмаган ёки ўлчашлар ва баҳолашларни ўтказиш шарт-шароитларининг талаб қилинадиган норматив ҳужжатлари билан таъминлаш корхона томонидан рад этилган тақдирда аттестацияни ўтказишни рад этади.

Аттестацияни ўтказиш аттестацияни ўтказувчи ташкилот корхонанинг талабига кўра аттестация натижалари бўйича аттестациядан ўтказувчи ташкилот томонидан амалга оширилган хулосаларни асослаши шарт.

III. Аттестацияни ўтказишга тайёргарлик кўриш тартиби

16. Аттестацияни ташкил этиш ва ўтказиш учун иш ўринларида аттестация ўтказиладиган корхона раҳбарининг ёзма қарори билан доимий ишловчи аттестация комиссияси (кейинги ўринларда аттестация комиссияси деб аталади) ташкил этилади ҳамда аттестация бўйича ишларни амалга ошириш жадвали белгиланади.

Зарурият бўлганда корхонанинг таркибий бўлинмалари бўйича аттестация комиссиялари ташкил этилишига йўл қўйилади.

17. Аттестация комиссияси таркибига мажбурий тартибда бош муҳандис (бор бўлганда), меҳнатни муҳофаза қилиш хизматлари раҳбарлари ва ходимлари, касаба уюшмаси қўмитаси ёки корхона ходимларининг бошқа вакиллик органи вакиллари, аттестациядан ўтказувчи ташкилот вакиллари киритилади.

Қонун ҳужжатларига мувофиқ кичик тадбиркорлик субъектларига тегишли деб топилган корхоналарда аттестацияни ўтказишда аттестацияни ўтказувчи ташкилотнинг раҳбари, вакиллари, шунингдек бор бўлган тақдирда меҳнатни муҳофаза қилиш хизматлари раҳбарлари ва ходимлари, касаба уюшмаси қўмитаси ёки корхона ходимларининг бошқа вакиллик органи раҳбарлари аттестация комиссияси таркибига мажбурий тартибда киритилади.

18. Аттестация комиссиясига иш ўринларида аттестация ўтказилаётган корхонанинг раҳбари ёхуд корхона раҳбарининг тегишли ёзма қарори билан вакил қилинган шахс бошчилик қилади.

Аттестация комиссиясининг таркиби, шунингдек аттестация бўйича ишлар жадвали корхона раҳбарининг ёзма қарори билан тасдиқланади.

19. Аттестация комиссияси (корхонанинг таркибий бўлинмалари бўйича аттестация комиссияси):

аттестациянинг барча босқичларида унинг ўтказилишини, унга раҳбарлик қилиш ва уни назорат қилишни ташкил этади;

аттестацияни ўтказиш учун зарур бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ва бошқа ҳужжатлар комплектини, ташкилий-фармойиш берувчи ва методик ҳужжатларни шакллантиради ва уларни ўрганишни ташкил этади;

хизматчилар ва ишчи касблари лавозимлари номларини Хизматчилар ва ишчи касбларининг асосий лавозимлари классификаторида кўрсатилган номларга мувофиқлаштириш бўйича таклифларни шакллантиради;

иш ўрнининг меҳнат шaroитлари харитаси билан танишади ва уни имзолайди;

ходимни ЯТХВ билан таъминлаш, меҳнат қилиш ва дам олишнинг тегишли режимини, шунингдек зарарли ва (ёки) хавфли меҳнат шaroитларидаги иш учун қонун ҳужжатларида белгиланган бошқа кафолатлар ва преференцияларни белгилаш юзасидан корхоналарнинг мажбуриятларига оид меҳнат шартномасига ўзгартиришлар ва (ёки) қўшимчалар тўғрисида таклифлар киритади (зарурият бўлганда);

аттестация натижалари бўйича меҳнат шaroитларини меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига мувофиқлаштириш тадбирлари режасини ишлаб чиқади.

IV. Меҳнат шaroитларининг меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига мувофиқлигини баҳолаш тартиби

20. Корхонанинг меҳнат муҳофазаси хизмати ушбу Низомнинг 1-илова-

сига мувофиқ шакл бўйича аттестациядан ўтказилиши керак бўлган иш ўринлари рўйхати лойиҳасини тайёрлайди.

Аттестациядан ўтказилиши керак бўлган иш ўринлари рўйхатини тузишда:

ўхшаш иш ўринлари алоҳида ажратиб кўрсатилади;

технологик жараён тавсифларидан, ишлаб чиқариш асбоб-ускуналари таркибидан, қўлланиладиган хом ашё ва материаллардан, зарарли ва (ёки) хавфли ишлаб чиқариш омиллари кўрсаткичларининг олдин ўтказилган ўлчашлари натижаларидан, норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ва бошқа ҳужжатлар талабларидан, шунингдек ушбу ўлчашларни амалга ошириш жойларидан келиб чиқиб ўлчаниши ва баҳоланиши керак бўлган ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омиллари, жароҳат етказиш хавфи ва ходимнинг ЯТХВ билан таъминланганлиги кўрсатилади.

Аттестациядан ўтказилиши керак бўлган иш ўринлари рўйхати корхонанинг таркибий бўлинмалари бўйича тузилиши керак.

Аттестациядан ўтказилиши керак бўлган иш ўринлари рўйхати корхона раҳбари томонидан тасдиқланади.

21. Ҳар бир иш ўрни бўйича:

аттестация комиссияси томонидан бериладиган ноёб тартиб рақами (кўпи билан 6 та белгидан иборат: 000 001 дан 999 999 гача) кўрсатилади. Ўхшаш иш ўринлари «а» ҳарфи билан белгиланади (берилган рақамнинг охирига «а» ҳарфи қўшилади);

хизматчи ёки ишчи касби лавозимининг номи ҳамда Хизматчилар ва ишчи касбларининг асосий лавозимлари классификаторига мувофиқ тегишли код;

ушбу иш ўрнида ишловчи ходимлар, шу жумладан ногирон ходимлар сони;

ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёнининг тегишли омили таъсир кўрсатишининг давомийлиги (%ларда ёки соатларда) кўрсатилади ёхуд иш ўрнида ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёнининг ушбу омили мавжуд бўлмаган тақдирда «—» белгиси қўйилади.

Бунда зарарли моддалар (кимёвий омиллар) ва (ёки) устун даражада фиброген таъсир кўрсатувчи аэрозоллар мавжуд бўлган ва уларни ўлчаш зарур бўлган тақдирда тегишли равишда «П1а» ва (ёки) «П1б» белгиси қўйилади, қўшимча маълумот эса ушбу Низомнинг 1а ва 1б-иловаларига мувофиқ шакл бўйича алоҳида варақларда қайд этилади.

22. Ушбу Низомнинг 2-иловасига мувофиқ шакл бўйича тўлдирилган иш ўрнининг меҳнат шароитлари харитаси (кейинги ўринларда Меҳнат шароитлари харитаси деб аталади) меҳнат шароитларининг меҳнатни муҳофаза қилиш талабларига мувофиқлигини баҳолаш учун асосий механизм ва ахборот манбаи ҳисобланади.

Меҳнат шароитлари харитаси иш ўрнида меҳнатнинг амалдаги шароитлари, белгиланган кафолатлар ва преференциялар тўғрисидаги маълумотлар, шунингдек ушбу иш ўрнида ёки ўхшаш иш ўринлари гуруҳида меҳнат ша-

роитларини яхшилаш ва соғломлаштириш бўйича тавсиялар мавжуд бўлган ҳужжат ҳисобланади.

23. Меҳнат шaroитлари харитаси аттестациядан ўтказилиши керак бўлган иш ўринлари рўйхатига киритилган ҳар бир иш ўрни бўйича тўлдирилади. Бир номдаги барча ўхшаш иш ўринларига ўхшаш иш ўринлари рўйхатидан биринчи иш ўрни учун битта харита тўлдирилади.

24. Меҳнат шaroитларининг меҳнатни муҳофаза қилиш талабларига мувофиқлигини баҳолаш:

меҳнат шaroитларининг гигиена нормативларига мувофиқлигини баҳолашни;

иш ўринларининг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолашни;

ходимларнинг якка тартибдаги ҳимоя воситалари билан таъминланганлигини баҳолашни;

иш ўринларида меҳнат шaroитларини комплекс баҳолашни ўз ичига олади.

1-§. Меҳнат шaroитларининг гигиена нормативларига мувофиқлигини баҳолаш

25. Меҳнат шaroитларининг гигиена нормативларига мувофиқлигини баҳолаш аттестациядан ўтказувчи ташкилотнинг мутахассислари томонидан амалга оширилади.

26. Аттестациядан ўтказишда ушбу иш ўрнида қўлланиладиган технологик жараён ва асбоб-ускуналар учун хос бўлган ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёнининг иш ўрнидаги барча мавжуд омиллари баҳоланиши керак.

Баҳоланиши керак бўлган ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёнининг омиллари рўйхати меҳнатни муҳофаза қилиш талабларидан, технологик жараён ва ишлаб чиқариш асбоб-ускуналарининг тавсифларидан, қўлланиладиган хом ашё ва материаллардан, зарарли ва (ёки) хавфли ишлаб чиқариш омиллари кўрсаткичларининг олдин ўтказилган ўлчашлари натижаларидан, шунингдек ходимларнинг таклифларидан келиб чиқиб шакллантирилади.

27. Меҳнат шaroитларининг гигиена нормативларига мувофиқлигини баҳолаш штатли ишлаб чиқариш (технологик) жараёнлар ва (ёки) корхонанинг штатли фаолияти амалга оширилиши давомида ишлаб чиқариш ва меҳнат жараёни омиллари даражаларини асбоблар билан ўлчаш ва баҳолаш йўли билан амалга оширилади.

Баҳолашда норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда ва бошқа ҳужжатларда назарда тутилган усуллардан, шунингдек белгиланган тартибда текширилган ўлчов воситаларидан фойдаланилиши керак.

28. Меҳнат шaroитларининг гигиена нормативларига мувофиқлигини баҳолаш ишлаб чиқариш муҳити омилларининг зарарлилиги ва хавфлилиги кўрсаткичлари, меҳнат жараёнининг оғирлиги ва жиддийлиги бўйича Меҳ-

нат шароитлари гигиена классификацияси билан белгиланадиган мезонларга мувофиқ ўтказилади.

29. Меҳнат шароитларининг гигиена нормативларига мувофиқлигини ўлчаш ва баҳолаш натижалари Меҳнат шароитлари харитаси I бўлимининг «Меҳнат шароитлари даражаси» устунининг тегишли сатрига (ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омилларининг кичик даражасига) киритилади. Жумладан:

а) ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омилларининг ҳар бир кичик даражасининг берилган меҳнат шароитлари даражалари асосида ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омилига баҳо берилади:

энг юқори даража ва зарарлилик даражаси бўйича;

агар 3 та ва ундан ортиқ омил 3.1 даражага мансуб бўлса, меҳнат шароитларини умумий баҳолаш 3.2 даражага мувофиқ бўлади;

икки ва ундан ортиқ 3.2, 3.3, 3.4 даражалар омиллари мавжуд бўлса, меҳнат шароитлари тегишли равишда бир босқич юқори баҳоланади;

б) ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни ҳар бир омилининг меҳнат шароитларининг берилган даражалари асосида меҳнат шароитларининг гигиена нормативларига мувофиқлигининг умумий баҳоси берилади:

энг юқори даража ва зарарлилик даражаси бўйича;

агар 3 та ва ундан ортиқ омил 3.1 даражага тегишли бўлса меҳнат шароитларини умумий баҳолаш 3.2 даражага мувофиқ бўлади;

икки ва ундан ортиқ 3.2, 3.3, 3.4 даражалар омиллари мавжуд бўлса меҳнат шароитлари тегишли равишда бир босқич юқори баҳоланади;

в) зарарли ишлаб чиқариш омиллари билан муносабатда бўлиш вақти қисқарганда (вақт билан химоя қилиш) меҳнат шароитлари камроқ зарарли сифатида, бироқ 3.1 даражадан паст бўлмаган ҳолда баҳоланиши мумкин;

г) аттестациядан ўтказилаётган иш ўрнида бўлмаган ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омилларини (кичик даражалар) Меҳнат шароитлари харитасида акс эттирмасликка йўл қўйилади. Бунда ушбу Низомда белгиланган ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни (кичик даражалар)-нинг тартиб рақамлари сақланиши керак.

30. Меҳнат шароитларининг гигиеник нормативларга мувофиқлигини баҳолаш доирасида аттестациядан ўтказувчи ташкилот томонидан амалга ошириладиган ўлчашлар ўлчашлар протоколлари билан расмийлаштирилиши керак. Ўлчашлар протоколлари ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёнининг ҳар бир омили бўйича расмийлаштирилади ва баҳоланиши керак бўлган меҳнат шароитлари харитасининг ажралмас қисми ҳисобланади. Жумладан:

а) протоколда қуйидаги маълумотлар бўлиши керак:

иш ўринларида аттестация ўтказилаётган корхонанинг тўлиқ ёки қисқартирилган номи;

бевосита аттестация ўтказилаётган, иш ўринларида аттестация ўтказилаётган корхонанинг ёки унинг тегишли таркибий бўлинмасининг амалдаги жойлашган манзили;

ушбу иш ўрни учун ноёб бўлиши керак бўлган протоколнинг идентификация рақами. Протоколларни кодлаштириш тизими аттестациядан ўтказувчи ташкилот томонидан белгиланади;

Хизматчилар ва ишчи касбларининг асосий лавозимлари классификаторига мувофиқ иш ўрнининг, шунингдек ушбу иш ўрнида банд бўлган ходим касбининг номи;

ўлчашлар ва баҳолашлар ўтказилган сана (уларнинг алоҳида кўрсаткичлари);

иш ўринларида аттестация ўтказилаётган корхона таркибий бўлинмасининг номи;

аттестациядан ўтказувчи ташкилотнинг номи;

аттестациядан ўтказувчи ташкилотнинг синов лабораторияси аккредитацияси тўғрисидаги маълумотлар (аккредитация аттестациясининг санаси ва тартиб рақами);

ўлчанаётган омилнинг номи;

ўлчашларнинг қўлланиладиган воситалари тўғрисидаги маълумотлар (прибор, асбобнинг номи, завод рақами, амал қилиш муддати ва текшириш тўғрисидаги гувоҳноманинг рақами);

улар асосида ушбу ўлчашлар ва баҳолашлар ўтказиладиган норматив ҳужжатлар кўрсатилган ҳолда ўлчашлар ва баҳолашларни ўтказиш усуллари;

рухсат этилган йўл қўйиладиган концентрацияларни (РЭЧК) рухсат этилган чекланган даражани (РЭЧД) тартибга солувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ва бошқа ҳужжатларнинг реквизитлари (ҳужжатнинг тури, уни чиқарган органнинг номи, рақами ва имзолаш санаси), шунингдек ўлчанадиган омилнинг норматив даражалари;

зарурият бўлганда, ўлчаш ўтказилаётган хонанинг эскизини илова қилиб, асбоб-ускунанинг жойлашишини кўрсатган ва унда ўлчашлар (намуналар олиш) нуқтасини (нуқталарини) тушириб, эскизни илова қилиб аттестациядан ўтказилиши керак бўлган иш ўринлари рўйхатига мувофиқ иш ўрни номини кўрсатган ҳолда ўлчашларни ўтказиш жойи;

ўлчанаётган омил даражасининг норматив ва амалдаги қиймати ва ўлчашлар ўтказиладиган барча жойларда унинг таъсири қанча давом этиши;

ушбу омил бўйича меҳнат шароитлари даражаси;

ўлчашлар ўтказиладиган барча жойларда омилнинг амалдаги даражаси бўйича хулоса, ушбу омил бўйича меҳнат шароитларининг якуний даражаси;

б) иш ўринлари гуруҳи учун битта йиғма протоколда ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёнининг битта аниқ омили бўйича ўлчашлар натижаларини расмийлаштиришга йўл қўйилади;

в) ўлчашлар ва баҳолашлар баённомаси уларни ўтказган аттестациядан ўтказувчи ташкилотнинг мутахассислари, шунингдек аттестациядан ўтказувчи ташкилотнинг масъул мансабдор шахси томонидан имзоланади ва аттестациядан ўтказувчи ташкилотнинг муҳри билан тасдиқланади.

2-§. Иш ўринларининг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолаш

31. Иш ўринларининг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолаш аттестациядан ўтказувчи ташкилотнинг мутахассислари томонидан корхона ходимлари билан биргаликда амалга оширилади.

32. Қўйидагилар:

ишлаб чиқариш ускунаси;

технологик жараёнларни амалга оширишда фойдаланиладиган мосламалар ва асбоблар;

меҳнат муҳофазаси масалалари бўйича ходимларни тайёрлашнинг белгиланган талабларга мувофиқлиги иш ўринларининг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолаш объектлари ҳисобланади.

33. Иш ўринларининг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолаш ушбу Низомнинг 32-бандида кўрсатилган объектларнинг меҳнат муҳофазаси бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига мувофиқлиги юзасидан ўтказилади, ушбу талабларни бажармаслик ходимларнинг жароҳатланишига олиб келиши мумкин, шу жумладан:

механик таъсирлардан ҳимоя қилиш бўйича талаблар;

электр токи таъсиридан ҳимоя қилиш бўйича талаблар;

юқори ёки паст ҳароратлар таъсиридан ҳимоя қилиш бўйича талаблар;

кимёвий моддаларнинг захарли таъсиридан ҳимоя қилиш бўйича талаблар.

34. Ишлаб чиқариш ускунасининг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолашда: фойдаланиш ҳужжатлари комплекти;

ишлаб чиқариш ускунасининг ҳаракатланадиган қисмлари, шунингдек сочилиб кетадиган буюмлар таъсиридан ходимларни ҳимоя қилиш воситалари;

хавф юзага келиши билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш ускунаси элементлари тўсиқларининг мавжудлиги, шу жумладан фиксаторлар, блокировкалар, герметизацияловчи ва бошқа элементлар мавжудлиги;

сигнал бўёқлари ва хавфсизлик белгилари;

ишлаб чиқариш ускунасининг нормал ишлаши бузилишларининг сигнализаторлари, авария билан боғлиқ тўхтатиш воситаларининг мавжудлиги, шу жумладан электр таъминоти тўлиқ ёки қисман тўхтатилганда ва кейинчалик у тикланганда хавфли вазиятлар юзага келишини истисно этишга имкон берадиган қурилмаларнинг мавжудлиги, шунингдек энергия таъминотини бошқариш ҳалқасининг шикастланиши (энергия таъминотини тиклашда ўзбошимчалик билан ишга тушириш, тўхтатиш учун берилган буйруқни бажармаслик);

электр ускуналарини, электр симларини ҳар хил таъсирлардан ҳимоя қилишнинг мавжудлиги ва норматив талабларга мувофиқлиги текширилади.

35. Ишлаб чиқариш ускунасининг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолаш ишларни бажаришда хавфсизлик талаблари мавжуд бўлган техник ҳужжат-

ларни таҳлил қилиш, штатдаги иш давомида ишлаб чиқариш ускунасини унинг ҳолати меҳнат муҳофазаси соҳасидаги қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқлигини ташқи кўздан кечириш йўли билан ўтказилади.

36. Асбоблар ва мосламаларнинг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолаш ташқи кўздан кечириш ва улар ҳолатининг меҳнат муҳофазаси соҳасидаги қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқлигини текшириш йўли билан ўтказилади.

37. Ишлаб чиқариш ускунасининг, шунингдек асбоблар ва мосламаларнинг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолашда хавфсизлик талабларига мувофиқлик сертификатлари (декларациялар) мавжудлиги ҳам текширилиши мумкин.

38. Жароҳатлаш хавфлилигини баҳолаш натижалари бўйича меҳнат шaroитлари қуйидаги тарзда таснифланади:

жароҳатлаш хавфлилигининг 1-даражаси — мақбул (иш ўрнида меҳнат муҳофазаси бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларининг биронта ҳам номувофиқлиги аниқланмаган; ишлаб чиқариш ускунасини, бинолар ва иншоотларни таъмирлаш билан боғлиқ ишлар, хавфлилиги юқори бўлган ишлар ва меҳнат муҳофазаси бўйича махсус ўқитишни талаб қиладиган бошқа ишлар амалга оширилмайди ёки ишлаб чиқариш ускунаси ва асбоб мавжуд эмас);

жароҳатлаш хавфлилигининг 2-даражаси — йўл қўйиладиган (иш ўрнида меҳнат муҳофазаси бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларининг биронта ҳам номувофиқлиги аниқланмаган; ишлаб чиқариш ускунасини, бинолар ва иншоотларни таъмирлаш билан боғлиқ ишлар, хавфлилиги юқори бўлган ишлар ва меҳнат муҳофазаси бўйича махсус ўқитишни талаб қиладиган бошқа ишлар амалга оширилади; хизмат муддати ошиб кетган (ресурси ишлатиб бўлинган) ишлаб чиқариш ускунасидан фойдаланилади, бироқ бу ушбу ускунага хавфсизликнинг махсус талаблари билан тақиқланмаган; химоя воситаларининг уларнинг химоя функцияларини пасайтирмайдиган шикастланишлари ва (ёки) носозликлари аниқланган);

жароҳатлаш хавфлилигининг 3-даражаси — хавфли (иш ўрнида меҳнат муҳофазаси бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига бир ёки ундан ортиқ номувофиқлик аниқланган).

39. Иш ўринларининг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолаш натижалари Меҳнат шaroитлари харитасининг тегишли бўлимига (II бўлимга) киритилади.

3-§. Ходимларнинг ЯКХВ билан таъминланганлигини баҳолаш

40. Ходимларнинг ЯКХВ билан таъминланганлигини баҳолаш аттестациядан ўтказувчи ташкилотлар мутахассислари томонидан амалга оширилади.

41. Ходимларнинг ЯКХВ билан таъминланганлигини баҳолаш меҳнат шaroитларининг гигиена нормативларига мувофиқлигини баҳолаш ва иш ўрнининг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолаш натижалари мавжуд бўлганда ўтказилади.

42. Ходимларнинг ЯКХВ билан таъминланганлигини баҳолаш қуйидаги тартиботларни изчил амалга ошириш йўли билан ўтказилади:

амалда берилган ЯКХВ номенклатурасини ходимларга бепул берилган ЯКХВнинг тегишли намунавий нормалари билан солиштириш;

ходимларга берилган ЯКХВ мувофиқлик сертификатлари (декларациялари) мавжудлигини текшириш;

ходимларнинг ЯКХВ билан таъминлашнинг белгиланган тартибини текшириш;

берилган ЯКХВнинг иш ўрнидаги меҳнат шaroитларининг амалдаги ҳолатига мувофиқлигини баҳолаш.

Ходимларнинг ЯКХВ билан таъминланганлигини баҳолашда қўшимча равишда ходимларга берилган ЯКХВ самарадорлиги баҳоланиши мумкин.

43. Ушбу Низом талабларига роя қилиш шarti билан иш ўрни ходимларнинг ЯКХВ билан таъминланганлиги талабларига мувофиқ деб ҳисобланади. Битта ва ундан ортиқ номувофиқлик мавжуд бўлган тақдирда иш ўрни ходимларнинг ЯКХВ билан таъминланганлиги талабларига мувофиқ эмас деб ҳисобланади.

44. Иш ўрнида ходимларнинг ЯКХВ билан таъминланганлиги натижалари Меҳнат шaroитлари харитасининг тегишли бўлимига (III бўлимга) киритилади. ЯКХВни бериш ходимларга ЯКХВни бепул беришнинг намунавий нормаларида назарда тутилмаган ва меҳнат шaroитларининг амалдаги ҳолати бўйича талаб этилмайдиган ҳоллар бундан мустасно.

4-§. Иш ўринларида меҳнат шaroитлари ҳолатини комплекс баҳолаш

45. Аттестациядан ўтказувчи ташкилот қонун ҳужжатлари талаблари, шунингдек иш ўринлари аттестациядан ўтказилаётган ходимлардан сўраб чиқиш асосида қонун ҳужжатларида белгиланган ҳамда ноқулай, зарарли ва (ёки) хавфли меҳнат шaroитларида ишлаганлик учун аттестациядан ўтказиладиган иш ўрнига мос бўлган кафолатлар ва преференциялар тўғрисидаги ахборотни тайёрлайди.

Бунда ноқулай меҳнат шaroитларида ишлаганлик учун ҳар йилги қўшимча таътилнинг қанча давом этиши ва ишнинг алоҳида хусусияти ушбу Низомнинг 3-иловасига мувофиқ белгиланади. Ходимларнинг айрим тоифалари учун қўшимча таътил 33 кунгача белгиланиши мумкин.

Имтиёзли пенсия таъминотига бўлган ҳуқуқни баҳолаш ушбу Низомнинг 3-иловасига мувофиқ белгиланади.

Тайёрланган ахборот Меҳнат шaroитлари харитасининг тегишли бўлимига (IV бўлимга) киритилади.

46. Иш ўрнида меҳнат шaroитлари ҳолатини комплекс баҳолаш:

меҳнат шaroитларининг гигиена нормативларига мувофиқлигини баҳолаш натижалари бўйича белгиланган меҳнат шaroитлари даражасини;

жароҳатлаш хавфлилиги бўйича меҳнат шaroитлари даражасини;

ходимларнинг ЯКХВ билан таъминланганлигини баҳолаш натижаларини ўз ичига олади.

47. Иш ўрнида меҳнат шароитлари ҳолатини комплекс баҳолаш аттестация комиссиясининг ҳулосаси шаклида расмийлаштирилади. У Меҳнат шароитлари харитасининг тегишли бўлимида (V бўлимда) акс эттирилади.

Иш ўрнида меҳнат шароитлари гигиена нормативларига мувофиқ бўлганда, иш ўрнининг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолашда меҳнат муҳофазаси бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига номувофиқлик аниқланмаганда ва иш ўрни ходимларни ЯКХВ билан таъминланганлиги талабларига мувофиқ бўлганда иш ўрни меҳнат шароитлари комплекс баҳоланган ҳолда «меҳнат муҳофазаси бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига мувофиқ» деб аттестациядан ўтказилган ҳисобланади.

Иш ўрнида меҳнат шароитлари гигиена нормативларига номувофиқ бўлганда ва (ёки) иш ўрнининг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолашда иш ўрнининг меҳнат муҳофазаси бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига номувофиқлиги аниқланганда ва (ёки) ходимларнинг ЯКХВ билан таъминланганлиги талабларига номувофиқ бўлганда иш ўрни меҳнат шароитлари комплекс баҳоланган ҳолда «меҳнат муҳофазаси бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига мувофиқ эмас» деб аттестациядан ўтказилган ҳисобланади.

48. Иш ўрнидаги меҳнат шароитлари иш ўринларида аттестация ўтказилаётган корхонанинг хавфли меҳнат шароитларига тегишли деб топилганда дарҳол ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёнининг хавфли омиллари таъсири даражасини пасайтиришга ёхуд уларнинг таъсир кўрсатиш вақтини камайитиришга йўналтирилган комплекс чора-тадбирлар ишлаб чиқилади ва амалга оширилади.

49. Аттестация комиссияси ўтказилган аттестация натижалари бўйича:

а) ушбу Низомнинг 4-иловасига мувофиқ шакл бўйича иш ўринларини меҳнат шароитлари бўйича аттестациядан ўтказиш натижаларининг йиғма ведомостини тузади. Иш ўринларини меҳнат шароитлари бўйича аттестациядан ўтказиш натижаларининг йиғма ведомости корхонанинг таркибий бўлинмалари бўйича тузилади;

б) Ушбу Низомнинг 5-иловасига мувофиқ шакл бўйича иш ўринларини меҳнат шароитлари бўйича аттестациядан ўтказиш натижалари бўйича белгиланган меҳнат шароитлари даражаларининг йиғма жадвалини ва шу муносабат билан ходимларга белгилаш зарур бўлган кафолатлар ва преференцияларни тузади. Иш ўринларини меҳнат шароитлари бўйича аттестациядан ўтказиш натижалари бўйича белгиланган меҳнат шароитлари даражаларининг йиғма жадвали ва шу муносабат билан ходимларга белгилаш зарур бўлган кафолатлар ва преференциялар корхонанинг таркибий бўлинмалари бўйича тузилади.

Агар ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омилини ўлчаш иш ўрнида ўтказилмаган тақдирда, ушбу омилга мувофиқ бўлган устун ва унда

ўлчаш ва баҳолаш ўтказилган иш ўрни рақамига мос бўлган сатр бўш қолади (бунда ушбу омил бўйича ушбу иш ўрнидаги меҳнат шароитлари мақбул даражага мувофиқ деб ҳисобланади).

50. Аттестация натижалари бўйича аттестация комиссияси ушбу Низомнинг 6-иловасига мувофиқ шакл бўйича меҳнат шароитларини меҳнат муҳофазаси бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига мувофиқлаштириш тадбирлари режасини ишлаб чиқади.

Меҳнат шароитларини меҳнат муҳофазаси бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига мувофиқлаштириш тадбирлари режаси корхонанинг таркибий бўлинмалари бўйича ишлаб чиқилади.

Меҳнат шароитларини меҳнат муҳофазаси бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига мувофиқлаштириш тадбирлари режаси касаба уюшма қўмитаси ёки ходимларнинг бошқа вакиллик органи билан келишган ҳолда корхона раҳбари томонидан тасдиқланади.

51. Иш ўринларида аттестация ўтказилган корхонанинг аттестация материаллари меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш органларида давлат экспертизасидан ўтказилиши керак.

Аттестация материаллари аттестациядан ўтказувчи ташкилот томонидан меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш органларига киритилади.

52. Давлат экспертизаси тегишли ариза киритилган санадан бошлаб 30 календарь кун мобайнида амалга оширилади ва бепул ҳисобланади.

Қўриб чиқиш якунлари бўйича меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш органи ижобий хулоса беради ёки киритилган аттестация материалларини аниқ норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга асосланган ҳолда рад этиш сабабларини кўрсатиб қайтаради.

Аттестацияни ўтказувчи ташкилот рад этиш сабабларини бартараф этишга ёзма хабарнома олинган кундан бошлаб ўн иш кунидан кейин такроран қўриб чиқиш учун тақдим этишга ҳақлидир.

53. Давлат экспертизасини ўтказиш ва хулоса бериш тартиби Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги томонидан белгиланади.

54. Давлат экспертизаси ва хулоса бериш Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигининг меҳнат муҳофазаси бошқармаси томонидан амалга оширилади.

Агар аттестация ходимларнинг умумий сони 100 кишидан кам бўлган корхоналарда ўтказилган бўлса давлат экспертизасидан ўтказиш ҳамда хулоса бериш Қорақалпоғистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармалари томонидан амалга оширилишига йўл қўйилади.

Хулоса ушбу Низомнинг 7-иловасига мувофиқ шакл бўйича тегишли ҳимоя даражасига эга бўлган ҳамда Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигининг Республика аҳоли бандлиги, меҳнатни муҳофаза қилиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш

илмий маркази томонидан марказлаштирилган тартибда тайёрланадиган махсус бланкада расмийлаштирилади.

Хулоса бланкаси қатъий ҳисобот бериладиган ҳужжат ҳисобланади, ҳисобга олиш сериясига, тартиб рақамига ва ҳимояланганлик даражасига эга бўлади. Бланкалар буюртма бўйича «Давлат белгиси» давлат ишлаб чиқариш бирлашмасида матбаа усулида тайёрланади.

55. Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш органларининг ижобий хулосаси олинган тақдирда аттестация комиссияси раиси аттестация комиссиясининг якуний мажлисини ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилади.

Корхонанинг алоҳида таркибий бўлинмаларида аттестация натижаларини расмийлаштириш учун аттестация комиссиясининг оралиқ-якуний мажлисларини ўтказишга йўл қўйилади.

56. Аттестация комиссиясининг якуний (оралиқ-якуний) мажлиси ушбу Низомнинг 8-иловасига мувофиқ шакл бўйича аттестация комиссияси мажлисининг протоколи шаклида расмийлаштирилади.

Аттестация комиссиясининг якуний (оралиқ-якуний) мажлиси протоколи корхона раҳбари томонидан тасдиқланиши керак.

V. Иш ўринларининг айрим турларини аттестациядан ўтказиш хусусиятлари

57. Ўхшаш иш ўринларидаги зарарли ва (ёки) хавфли ишлаб чиқариш омилларини баҳолаш ўхшаш иш ўринлари умумий сонининг 20 фоизини, бироқ камида иккитасини аттестациядан ўтказишда олинган маълумотлар асосида амалга оширилади.

Хатто битта ўхшашлик белгиларига жавоб бермайдиган иш ўрни аниқланганда ушбу иш ўринларининг 100 фоизи баҳоланади. Шундай баҳолашдан кейин ўлчашлар ва баҳолашлар натижалари ҳисобга олинган ҳолда иш ўринларининг янги рўйхати аниқланади. Ўхшаш иш ўринлари учун битта Меҳнат шароитлари харитаси тўлдирилади.

20% ўхшаш иш ўринларидан битта иш ўрни учун белгиланган меҳнат шароитлари ва уларни яхшилаш тадбирлари барча ўхшаш иш ўринлари учун ягона ҳисобланади.

58. Ногиронлар банд бўлган иш ўринларини аттестациядан ўтказиш ушбу Низомда назарда тутилган тартибда ўтказилади. Бунда аттестациядан ўтказилиши керак бўлган Иш ўринлари рўйхатига қўшимча равишда аттестациядан ўтказилиши керак бўлган ногиронларнинг иш ўринлари рўйхати тузилади.

Ногиронларнинг иш ўринларини аттестациядан ўтказиш доирасида:

ногиронларнинг ишлаши учун махсус мосламалар мавжудлиги, ишлаб чиқариш хоналари ногиронлар аравачаларидан фойдаланувчи шахслар, кўриш қобилияти хиралашган ва эшитиш қобилияти бузилган шахслар учун тегишли қурилмалар билан жиҳозланганлиги, шунингдек иш мебелининг антропометрик талабларга мувофиқлиги баҳоланади;

аттестация комиссияси ҳар бир ногирон ходимга гуруҳлар ва ногиронлик сабаблари бўйича белгиланган тартибда (тиббий-меҳнат эксперт комиссияси томонидан) берилган ҳужжатлар ва маълумотномаларни тайёрлаши шарт.

59. Ногиронларнинг меҳнатидан фойдаланувчи корхона ўтказилган аттестация натижалари бўйича Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги томонидан белгиланадиган тартибда санитария-техник ҳолатни паспортлаштириши шарт.

60. Турғун бўлмаган иш ўринларини аттестациядан ўтказиш барқарор танлаш ҳамда зарарли ва (ёки) хавфли ишлаб чиқариш омилларининг миқдори билан биргаликда типик технологик операцияларни олдиндан аниқлаш ва кейинчалик ушбу операцияларни баҳолаш йўли билан ўтказилади.

Ҳар бир операцияни бажариш вақти эксперт йўли билан, ходимларни ва уларнинг бевосита раҳбарларини сўраб чиқиш йўли билан аниқланади.

61. Иш ўрнида аниқ касб (лавозим)нинг малака тавсифида мавжуд бўлмаган, бироқ корхона раҳбарининг ёзма қарори ёки меҳнат шартномаси билан ушбу касб (лавозим) ходимининг лавозим мажбуриятларига киритилган ишларни бажаришда ушбу иш ўрнида ходим томонидан бажариладиган ишларнинг барча турлари баҳоланиши керак.

VI. Иш ўринларини меҳнат шароитлари бўйича аттестациядан ўтказиш натижаларини расмийлаштириш тартиби

62. Аттестация натижалари аттестациядан ўтказувчи ташкилот томонидан аттестация тўғрисидаги ҳисобот шаклида расмийлаштирилади, унга:

аттестация комиссиясини ташкил этиш ва аттестация бўйича ишларни бажариш жадвалини тасдиқлаш тўғрисидаги буйруқ;

аттестациядан ўтказилиши керак бўлган иш ўринлари рўйхати;

ўлчашлар протоколлари билан биргаликда меҳнат шароитлари хариталари;

иш ўринларининг меҳнат шароитлари бўйича аттестацияси натижалари йиғма ведомости;

аттестация натижалари бўйича белгиланган меҳнат шароитлари даражаларининг йиғма жадвали ҳамда шу муносабат билан ходимларга белгиланиши зарур бўлган кафолатлар ва преференциялар;

меҳнат шароитларини яхшилаш ва соғломлаштириш тадбирлари режаси;

меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш органларининг ижобий хулосаси;

аттестация комиссиясининг якуний (оралиқ-якуний) мажлиси (мажлислари) протоколи (протоколлари);

аттестациядан ўтказувчи ташкилот тўғрисидаги маълумотлар, шу жумладан синов лабораториясининг аккредитация аттестати нусхаси.

63. Аттестация комиссияси аттестация тўғрисидаги ҳисобот тушган санадан бошлаб ўн календарь кун мобайнида:

аттестация тўғрисидаги ҳисоботни кўриб чиқади ва уни тасдиқлаш учун корхона раҳбарига киритади;

иш ўринларида аттестация ўтказилган ходимларни тилхат остида иш ўринлари аттестациясининг натижалари билан таништиради;

жамоа шартномаси ва жамоа битимига тегишли ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш юзасидан таклифлар тайёрлайди.

64. Корхона раҳбари аттестация тўғрисидаги ҳисобот тушган санадан бошлаб ўн иш куни мобайнида аттестациянинг тугаганлиги ва аттестация тўғрисидаги ҳисоботни тасдиқлаш тўғрисида ёзма қарор қабул қилади.

65. Аттестация материаллари иш ўринларида аттестация ўтказилган корхонада ушбу Низомнинг 9-бандида белгиланган муддат мобайнида сақланади.

VII. Режадан ташқари аттестация ўтказиш тартиби

66. Режадан ташқари аттестация:

ходим, касаба уюшма қўмитаси ёки ходимларнинг бошқа вакиллик органи тегишли иш ўрнида аттестация ўтказиш тўғрисида корхона раҳбарига ариза билан мурожаат қилган тақдирда;

аттестация ўтказиш сифатини баҳолаш мақсадида ўтказилган меҳнат шароитлари давлат экспертизаси натижалари бўйича;

меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш органлари томонидан корхона раҳбарига берилган кўрсатмага мувофиқ ўтказилади.

67. Режадан ташқари аттестация натижалари аттестацияга қўйиладиган ушбу Низом талабларига мувофиқ расмийлаштирилади. Бунда ҳар бир иш ўрни учун ўзгартириш ва қўшимчалар ҳисобга олинган ҳолда меҳнат шароитларининг янги харитаси расмийлаштирилади.

VIII. Якунловчи қоидалар

68. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги иш ўринларини меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги бўйича аттестациядан ўтказиш соҳасида назоратни амалга оширади.

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги ҳузуридаги Республика аҳоли бандлиги, меҳнатни муҳофаза қилиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш илмий маркази иш ўринларини меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш соҳасидаги илмий-методик муассаса ҳисобланади.

Аттестациядан ўтказувчи ташкилотлар томонидан иш ўринларини меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги бўйича аттестациядан ўтказиш соҳасидаги фаолиятни амалга ошириш талабларига

риоя қилинишини текшириш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

69. Аттестацияни ўтказиш юзасидан масъулият корхона раҳбарига юкланади. Ўлчашлар ва баҳолашларни ўтказишнинг тўғрилиги юзасидан масъулият аттестация комиссиясига ҳамда аттестациядан ўтказувчи ташкилотнинг иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш бўйича мутахассисига юкланади.

70. Ушбу талаблар бузилишида айбдор бўлган шахслар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб берадилар.

Иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва
асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш
хавфлилиги юзасидан аттестациядан
ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомга
1-ИЛОВА

«ТАСДИҚЛАЙМАН»

Корхона раҳбари
лавозимининг номи

(имзо, фамилияси, отасининг исми)

20__йил «__» _____

Корхонанинг номи					
Юқори турувчи корхона					
Юридик манзили					
Асосий маҳсулот тури					
СТИР		ХХТУТ		МХБТ	

МЕҲНАТ ШАРОИТЛАРИ ЮЗАСИДАН АТТЕСТАЦИЯДАН ЎТКАЗИЛАДИГАН ИШ ЎРИНЛАРИ
РЎЙХАТИ

Иш ўрни-нинг т/р	Иш ўринининг (касб, лавозим) номи	Касб, лавозим коди	Ишлов-чилар сони	Шундан аёллар	Баҳоланаётган омиллар					
					таъсир қилиш вақти соатларда					
					кимёвий (зарарли моддалар)	биологик	физик			умумий вибрация
							шовқин	инфра-товуш	ҳаводаги ультратовуш	
(таркибий бўлима номи кўрсатилади)										

Баҳоланаётган омиллар								Меҳнат оғирлиги	Меҳнат зўриқишлиги (ғайратлилиги)	Шикастланиш хавфлилиги	ЯТХВ билан таъминланган- лилиги
(смена давомийлигига нисбатан фоизда)											
физик											
маҳаллий вибрация	электромагнит майдонлар ва нурланиш	ион ҳосил қилувчи нурланиш	микро- иқлим	ёруғлик муҳити	ультра- бинафша нурланиш	лазер нурланиш					
(таркибий бўлинма номи кўрсатилади)											

Аттестация комиссияси раиси

(лавозим)

(имзо)

(Ф.И.О.)

(сана)

Аттестация комиссияси аъзолари:

(лавозим)

(имзо)

(Ф.И.О.)

(сана)

(лавозим)

(имзо)

(Ф.И.О.)

(сана)

(лавозим)

(имзо)

(Ф.И.О.)

(сана)

Иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомга
1а-ИЛОВА

**Зарарли моддалар ва устувор фиброгенли таъсирга эга аэрозоллар
РЎЙХАТИ***

Модданинг номи	Чегаравий концентрация миқдори, мг/куб. м	Ишлаб чиқариш шaroитида ҳаводаги устувор агрегат ҳолати	Хавфлиликл класси	Организмга таъсир қилиш хусусиятлари

Аттестация комиссияси раиси

_____ (лавозим) _____ (имзо) _____ (Ф.И.О.) _____ (сана)

Аттестация комиссияси аъзолари:

_____ (лавозим) _____ (имзо) _____ (Ф.И.О.) _____ (сана)

_____ (лавозим) _____ (имзо) _____ (Ф.И.О.) _____ (сана)

_____ (лавозим) _____ (имзо) _____ (Ф.И.О.) _____ (сана)

* Меҳнат шaroитлари юзасидан шаҳодатланадиган иш ўринлари рўйхатининг ажралмас қисми бўлиб ҳисобланади.

Жадвал Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан тасдиқланадиган Ишлаш зонаси ҳавосида зарарли моддаларнинг «Чегаравий рухсат этилган концентрация миқдорлари» гигиеник меъёрлари асосида тўлдирилади.

Иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва
асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги
юзасидан аттестациядан ўтказиш тартиби
тўғрисидаги низомга
16-ИЛОВА

**Ўлчамли кимёвий моддалар ва устувор фиброгенли
таъсирга эга аэрозолларнинг иш ўринлари бўйича
ТАҚСИМОТИ**

Иш ўрнининг т/р	Модданинг номи	Таъсир қилиш давомийлиги, соатларда (смена давомийлигига нисбатан фоизда)

Аттестация комиссияси раиси

_____ (лавозим) _____ (имзо) _____ (Ф.И.О.) _____ (сана)

Аттестация комиссияси аъзолари:

_____ (лавозим) _____ (имзо) _____ (Ф.И.О.) _____ (сана)

_____ (лавозим) _____ (имзо) _____ (Ф.И.О.) _____ (сана)

_____ (лавозим) _____ (имзо) _____ (Ф.И.О.) _____ (сана)

* Меҳнат шaroитлари юзасидан аттестациядан ўтказиладиган иш ўрин-
лари рўйхатининг ажралмас қисми ҳисобланади.
Жадвал Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томони-
дан тасдиқланадиган Ишлаш зонаси ҳавосида зарарли моддаларнинг «Чегар-
авий рухсат этилган концентрация миқдорлари» гигиеник меъёрлари асо-
сида тўлдирилади.

Иш ўринларининг меҳнат шaroитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомга
2-ИЛОВА

Корхонанинг номи					
Юқори ташкилотнинг номи					
Юридик манзили					
Асосий маҳсулот тури					
СТИР		ХХТУТ		МХВТ	

_____ -сон ИШ ЖОЙИНИНГ
МЕҲНАТ ШAROИТЛАРИ ХАРИТАСИ*

Таркибий бўлинма номи					
Анологик иш жойларининг сони ва рақами					
Ишловчилар сони					

иш жойида барча анологик иш жойларида аёллар

I. МЕҲНАТ ШAROИТЛАРИНИНГ
ГИГИЕНИК МЕЪЁРЛАРГА МУВОФИҚЛИГИНИ БАҲОЛАШ*

Т/р	Меҳнат жараёни ва ишлаб чиқариш муҳитининг омиллари	Гигиеник меъёр (РЭЧК, РЭЧД)	Ҳақиқий даражаси (ўлчами)	Таъсир этиш даво-мийлиги (соат/%)	Меҳнат шaroит-лари классификацияси
1.1. Зарарли моддалар, мг/куб.м					
1.1.1.	1-2 класс хавфлилика эга зарарли моддалар, қуйида кўрсатилганлардан ташқари				
1.1.2.	3-4 класс хавфлилика эга зарарли моддалар, қуйида кўрсатилганлардан ташқари				
1.1.3.	Кўзгатиш таъсир кучига эга, ўткир йўналтирилган механизмлари таъсир этувчи, ўткир захарланишнинг ривожланишига олиб келувчи хавфли моддалар				
1.1.4.	Аллергенлар				
1.1.5.	Ўзайтирилган таъсир кучига эга канцерогенлар, мутагенлар ва бошқалар				
1.1.6.	Аэрозоллар, асосан фиброген таъсирига эга				
1.1.7.	Ўсмага қарши доривор воситалар, гормонлар (эстрогенлар)				
1.1.8.	Наркотик анальгетиклар				
1.2. Биологик омиллар					
1.2.1.	Ўта хавфли инфекцияларнинг патоген микроорганизмлари				
1.2.2.	Бошқа юқумли касалликларни кўзгатувчи патоген микроорганизмлар				
1.2.3.	Таркибида тирик ҳужайра ва микроорганизмлар споралари бор микроорганизмлар — продуцентлар, препаратлар; (РЭЧКдан ошиб кетиши, маротаба)				

* Иш жойининг меҳнат шaroитлари харитаси рақами Меҳнат шaroитлари юзасидан аттестациядан ўтказиладиган иш ўринлари рўйхатидаги рақамга мос келиши керак.

T/p	Меҳнат жараёни ва ишлаб чиқариш муҳитининг омиллари	Гигиеник меъёр (РЭЧК, РЭЧД)	Ҳақиқий даражаси (ўлчами)	Таъсир этиш даво-мийлиги (соат/%)	Меҳнат шароит-лари класс
1.2.4.	Оқсил препаратлари (РЭЧКдан ошиб кетиши, марта)				
1.2.5.	Диагностика ва илмий-тадқиқот мақсадларида одамлар ва ҳайвонлардан материалларни, шунингдек ўлимтик материалларни ўрганиш ишларида				
1.3. Шовқин, инфратовуш, ультратовуш, тебраниш даражаси					
1.3.1.	Ҳар қандай октава чигидаги товуш босимининг РЭЧД максимал ошиб кетган шовқин, дБ				
1.3.2.	Шовқин товуш даражаси, эквивалент товуш даражаси, дБА				
1.3.2.	Ҳар қандай октава чигидаги товуш босимининг РЭЧД максимал ошиб кетган инфратовуш, дБ				
1.3.3.	Частоталари 1/3 октава чизикларидаги РЭЧД ошиб кетган ҳаволи ультратовуш, дБ				
1.3.4.	Контактли ультратовуш: вибротезлик, м/сек; вибротезликнинг логарифмик даражаси, дБ				
1.3.5.1.	Вибротезлик бўйича ҳар қандай октава чизиги-даги РЭЧД максимал ошиб кетган локал теб-раниш, дБ				
1.3.5.2.	Локал тебраниш вибротезликнинг эквивалент тўғриланган даражаси, дБ				
1.3.6.1.	Вибротезлик бўйича ҳар қандай октава чизиги-даги РЭЧД максимал ошиб кетган умумий теб-раниш, дБ				
1.3.6.2.	Умумий тебраниш вибротезликнинг эквивалент тўғриланган даражаси, дБ				
1.3.7.	Аэроионлар (1 куб.см ҳаводаги ионлар сони) минимал зарурий даража ёки максимал рухсат этилган даража				
1.4. Ионланмаган электромагнит майдонлари ва нурланишларнинг таъсири					
1.4.1.	Доимий магнит майдони, кА/м				
1.4.2.	Электростатик майдон, кВ/м				
1.4.3.	Саноат частотали (50Гц) электр майдонлари, кВ/м				
1.4.4.	Саноат частотали (50 Гц) магнит майдонлари, кА/м				
1.4.5.	0.01 — 0.03 МГц радиочастотали диапазонда электромагнитли нурланишлар, В/м				
1.4.6.	0.03 — 3.0 МГц радиочастотали диапазонда электромагнитли нурланишлар, В/м				
1.4.7.	3.0-30.0 МГц радиочастотали диапазонда электромагнитли нурланишлар, В/м				
1.4.8.	30.0 — 300.0 МГц радиочастотали диапазонда электромагнитли нурланишлар, В/м				
1.4.9.	300.0 МГц — 300.0 ГГц радиочастотали диапа-зонда электромагнитли нурланишлар, мкВт/кв. см				
1.4.10.	Радиочастотали диапазонда ВДТ ва ПЭХМ юзага келтирадиган электромагнитли нурла-нишлар, В/м				
1.5. Оптик диапазонда ионланмаган электромагнит нурланишлар					
1.5.1.	Лазер нурланиш				
1.5.2.	Ультрабинафша нурланиш: УБ-А, УБ-В, УБ-С нурланиш спектрлари доиралари учун, Вт/кв. м				

T/p	Меҳнат жараёни ва ишлаб чиқариш муҳитининг омиллари	Гигиеник меъёр (РЭЧК, РЭЧД)	Ҳақиқий даражаси (ўлчами)	Таъсир этиш даво-мийлиги (соат/%)	Меҳнат шаронт-лари класси
1.6. Йилнинг илиқ давридаги ишлаб чиқариш хоналари ва очик ҳудудлар учун микроқлим					
1.6.1.	Ҳаво ҳарорати, °C				
1.6.2.	Ҳаво ҳаракати тезлиги, м/с				
1.6.3.	Ҳавонинг нисбий намлиги, %				
1.6.4.	Иссиқлик тарқалиши, Вт/кв.м				
1.7. Йилнинг илиқ давридаги иссиқ микроқлимли ишлаб чиқариш хоналари ва очик ҳудудлар учун WBGT-индекси (°C)					
1.7.1.	Ia — 68 (58 — 77), Вт/м				
1.7.2.	Iб — 88 (78 — 97), Вт/м				
1.7.3.	IIa — 113 (98 — 129), Вт/м				
1.7.4.	IIб — 145 (130 — 160), Вт/м				
1.7.5.	III — 177 (161 — 193), Вт/м				
1.8. Йилнинг илиқ давридаги ишлаб чиқариш хоналари учун микроқлим					
1.8.1.	Ҳаво ҳарорати, °C, Ia — категорияли ишлар учун				
1.8.2.	Ҳаво ҳарорати °C, Iб — категорияли ишлар учун				
1.8.3.	Ҳаво ҳарорати, °C, IIa — категорияли ишлар учун				
1.8.4.	Ҳаво ҳарорати, °C, IIб — категорияли ишлар учун				
1.8.5.	Ҳаво ҳарорати, °C, III — категорияли ишлар учун				
1.8.6.	Иссиқлик тарқалиши, Вт/кв.м				
1.8.7.	Ҳаво ҳаракати тезлиги, м/с				
1.8.8.	Ҳавонинг нисбий намлиги, %				
1.9. Йилнинг совуқ давридаги ишлаб чиқариш хоналари учун микроқлим					
1.9.1.	Ҳаво ҳарорати, °C, Ia — категорияли ишлар учун				
1.9.2.	Ҳаво ҳарорати °C, Iб — категорияли ишлар учун				
1.9.3.	Ҳаво ҳарорати, °C, IIa — категорияли ишлар учун				
1.9.4.	Ҳаво ҳарорати, °C, IIб — категорияли ишлар учун				
1.9.5.	Ҳаво ҳарорати, °C, III — категорияли ишлар учун				
1.9.6.	Иссиқлик тарқалиши, Вт/кв.м				
1.9.7.	Ҳаво ҳаракати тезлиги, м/с				
1.9.8.	Ҳавонинг нисбий намлиги, %				
1.10. Йилнинг совуқ давридаги (қиш) очик ҳудудлар, иситилмайдиган ва технологик меъёрлар бўйича совутиладиган хоналар учун микроқлим					
1.10.1.	Ҳаво ҳарорати, °C				
1.11. Ишлаб чиқариш хоналарининг ёруғлик муҳити					
1.11.1.	Табий ёруғлик (КЕО, %)				
1.11.2.	Қўшимча ёруғлик (КЕО, %)				
1.11.3.	Сунъий ёритилишида иш жойи юзасидаги ёруғ-лилик, (Е, лк)				
1.11.4.	Ёруғлик манбаининг кўзни қамаштирадиган ярқираши (кўзни қамаштириш кўрсаткичи, Р, нисбий бирлик)				
1.11.5.	Қайтарилган ярқирашлик				
1.11.6.	Ёритилганлик пульсацияси (ёритилганлик пульсацияси коэффициенти, Кп, %)				

T/p	Меҳнат жараёни ва ишлаб чиқариш муҳитининг омиллари	Гигиеник меъёр (РЭЧК, РЭЧД)	Ҳақиқий даражаси (ўлчами)	Таъсир этиш даво-мийлиги (соат/%)	Меҳнат шароит-лари класс
1.12. Ионланган нурланиш					
1.12.1.	Ионланган нурланиш, эффектли доза				
1.13. Атмосфера босими даражаси					
1.13.1.	Қўтарилган (атм)/ГПа				
1.13.2.	Пасайган (м денгиз сатҳидан)/ГПа				
1.14. Меҳнат жараёнининг оғирлиги					
1.14.1.	Бир сменадаги ташқи механик иш бирлик-ларида ифодаланган жисмоний динамик оғир-лик, кг.м.				
1.14.2.	Бир сменадаги ташқи механик иш бирликлари-да ифодаланган жисмоний динамик оғирлик, кг. м, минтақавий оғирликда (асосан қўл мушаклари ва елка пояси иштирокида), юкни 1 метргача олиб боришда				
1.14.3.	Бир сменадаги ташқи механик иш бирликлари-да ифодаланган жисмоний динамик оғирлик, кг. м, умумий оғирликда (асосан қўл мушак-лари, корпус, оёқ иштирокида), юкни 1 метрдан 5 метргача олиб боришда				
1.14.4.	Бир сменадаги ташқи механик иш бирликлари-да ифодаланган жисмоний динамик оғирлик, кг. м, умумий оғирликда (асосан қўл мушак-лари, корпус, оёқ иштирокида), юкни 5 метрдан қўп масофага олиб боришда				
1.14.5.	Қўлда қўтариладиган ва ташиб ўтиладиган юкнинг оғирлиги (массаси), кг. Бошқа иш билан алмашган ҳолда (маротабали) юкни қўтариш ва ташиб ўтиш (соатига 2 мартагача)				
1.14.6	Қўлда қўтариладиган ва ташиб ўтиладиган юкнинг оғирлиги (массаси), кг. Доимий иш сменасида (маротабали) юкни қўтариш ва ташиб ўтиш.				
1.14.7.	Қўлда қўтариладиган ва ташиб ўтиладиган юкнинг оғирлиги (массаси), кг. Сменанинг ҳар соати давомида полдан, иш жойининг юзаси-дан ташиб ўтиладиган юкларнинг жами оғир-лиги (массаси).				
1.14.8.	Қолипчи (стереотип) иш ҳаракатлари (смена-даги миқдори). Локал оғирликдаги (қўл пан-жаси ва бармоқлар мушаклари иштирокида)				
1.14.9.	Қолипчи (стереотип) иш ҳаракатлари (смена-даги миқдори). Регионал оғирликдаги (асосан елка ва қўл мушаклари иштирокидаги ишлар-да).				
1.14.10.	Статик оғирлик. Сменада юкни қўтариб турган ҳолатда статик оғирликнинг ўлчами, зўр бериш, кгс — бир қўл билан				
1.14.11.	Статик оғирлик. Сменада юкни қўтариб турган ҳолатда статик оғирликнинг ўлчами, зўр бериш, кгс — икки қўл билан				
1.14.12.	Статик оғирлик. Сменада юкни қўтариб турган ҳолатда статик оғирликнинг ўлчами, зўр бериш, кгс — гавда ва оёқлар мушаклари иштирокида				
1.14.13.	Ишлаш ҳолати				
1.14.14.	Гавдани энгаштириш (сменада маротаба)				

T/p	Меҳнат жараёни ва ишлаб чиқариш муҳитининг омиллари	Гигиеник меъёр (РЭЧК, РЭЧД)	Ҳақиқий даражаси (ўлчами)	Таъсир этиш давомийлиги (соат/%)	Меҳнат шароитлари классификацияси
1.14.15.	Горизонтал чизиқ бўйлаб кенг сатҳда ҳаракатланиш (смена давомида технологик жараён билан боғлиқ ҳолда), км				
1.14.16.	Вертикал чизиқ бўйлаб кенг сатҳда ҳаракатланиш (смена давомида технологик жараён билан боғлиқ ҳолда), км				
1.15. Меҳнат жараёнининг диққат талаблили					
1.15.1.	Интеллектуал оғирлик: ишнинг мазмуни				
1.15.2.	Интеллектуал оғирлик: сигналларни (маълумотларни) қабул қилиш (идрок қилиш) ва уларни баҳолаш				
1.15.3.	Интеллектуал оғирлик: топшириқнинг мураккаблик даражаси				
1.15.4.	Интеллектуал оғирлик: бажараётган ишнинг характери				
1.15.5.	Сенсор оғирлик: эътиборни жамлаш давомийлиги (сменадаги вақтнинг фоизи)				
1.15.6.	Сенсор оғирлик: 1 соат иш вақтидаги сигналларнинг ва хабарларнинг зичлиги (ёруғлик, товушли)				
1.15.7.	Сенсор оғирлик: барабар кузатиб турадиган ишлаб чиқариш объектларнинг сони				
1.15.8.	Сенсор оғирлик: кўриш анализаторига тушадиган оғирлик: фарқлаш объектининг фарқлаш ўлчами (ишлаётганнинг кўзларидан фарқлаш объектигача бўлган кўпи билан 0.5 м масофадаги), мм кузатувга эътиборни жамланган ҳолдаги давомийлиги (сменадаги вақтнинг фоизи)				
1.15.9.	Сенсор оғирлик: кўриш анализаторига тушадиган оғирлик: оптик асбоблар билан ишлашда (микроскоплар, лупалар ва бошқалар) кузатувга эътиборни жамлаш давомийлиги (сменадаги вақтнинг фоизи)				
1.15.10.	Сенсор оғирлик: кўриш анализаторига тушадиган оғирлик: видеотерминаллар экранлари орқали узлуксиз кузатиш (сменада, соат)				
1.15.11.	Сенсор оғирлик: эшитиш анализаторига оғирлик (ишлаб чиқариш зарурати тўғрисида сўзлашиш ёки фарқ қилинган (дифференциацияланган) сигналларни идрок этиш				
1.15.12.	Сенсор оғирлик: товушлагич аппаратида оғирлик (соатларнинг жамланган ҳолдаги миқдори, ҳафтадаги гапирганлик)				
1.15.13.	Эмоционал оғирлик: масъулият даражаси; хатонинг муҳимлиги				
1.15.14.	Эмоционал оғирлик: шахсий ҳаётга хавф-хатар даражаси				
1.15.15.	Эмоционал оғирлик: бошқа шахс ҳаёти учун хавфсизлик даражаси				
1.15.16.	Оғирлиқнинг бир хиллиги (монотонлиги): оддий топшириқлар ёки кўп мартаба қайтариладиган операцияларни бажарилишида зарур бўладиган элементлар сони				
1.15.17.	Оғирлиқнинг бир хиллиги (монотонлиги): оддий ишлаб чиқариш топшириқларини ёки қайтариладиган операцияларни бажариш давомийлиги (секунд)				

T/p	Меҳнат жараёни ва ишлаб чиқариш муҳитининг омиллари	Гигиеник меъёр (РЭЧК, РЭЧД)	Ҳақиқий даражаси (ўлчами)	Таъсир этиш давомийлиги (соат/%)	Меҳнат шaroит-лари класси
1.15.18.	Оғирликнинг бир хиллиги (монотонлиги): фаол ҳаракатлар вақти (смена давомийлигига нисбатан, %). Қолган вақтда — ишлаб чиқариш жараёнини боришини кузатиш				
1.15.19.	Оғирликнинг бир хиллиги (монотонлиги): ишлаб чиқариш аҳволининг бир хиллиги (монотонлиги) (технологик жараёни суи кузатуи вақти, смена вақтига нисбатан, %)				
1.15.20.	Иш режими: иш кунининг ҳақиқий давомийлиги, соат				
1.15.21.	Иш режими: ишнинг сменалилиги				
1.15.22.	Иш режими: қатъий белгиланган танаффуслар ва уларнинг давомийлиги				
Меҳнат шaroитларининг гигиеник меъёрларга мослигининг умумий баҳоси					

II. ИШ ЖОЙЛАРИНИНГ ЖАРОҲАТЛАШ ХАВФЛИЛИГИНИ БАҲОЛАШ

2.1. Иш жойининг шикастлаш хавфлилигини баҳолаш натижалари

Ҳуқуқий-меъёрий ҳужжатлар	Ҳуқуқий-меъёрий ҳужжатларнинг талаблари	Иш жойидаги шикастлаш хавфлилиги бўйича баҳоланаётган объектларининг ҳақиқий ҳолати	Иш жойларини шикастлаш хавфлилиги бўйича меҳнатни муҳофаза қилиш ҳуқуқий-меъёрий ҳужжатлар талабларига мослиги	Зурурий чора-тадбирлар

2.2. Баҳолаш натижалари бўйича ҳулоса:

Баҳолаш объекти:	Ҳулоса меъёрий талабларга мос (мос эмас) (аниқланган, талабларга мос бўлмаган бандлар кўрсатилади)
Ишлаб чиқариш асбоб-ускуналари	
Мослама ва асбоблар	
Ўқитиш ва йўл-йўриқлар	

2.3. Иш жойидаги меҳнат шaroитлари шикастлаш хавфлилиги бўйича _____ классга мансуб.

III. ХОДИМЛАРНИНГ ЯТҲВ БИЛАН ТАЪМИНЛАНГАНЛИГИНИ БАҲОЛАШ

3.1. Ходимга якка тартибдаги ҳимоя воситаларини (ЯТҲВ) бериш асоси:

Мажбурий тусдаги

(Зарарли ва (ёки) хавфли меҳнат шaroитларида банд бўлган ходимларга, шунингдек ўнга ҳос ҳаво ҳарорати ва инфосланиши билан боғлиқ ишларда, сертификатланган махсус кийим, махсус пойабзал ва бошқа якка тартибдаги ҳимоя воситаларини бепул бериш намунавий меъёрларининг номи)

Қўшимча

(Меҳнат шaroитлари бўйича иш жойлари аттестацияси ва ускуналарни шикастлаш хавфлилиги натижаларини баҳолаш бўйича)

3.2. ЯТХВни баҳолаш натижалари:

T/p	Амалдаги меъёрларга мувофиқ ходимга белгиланадиган ЯТХВ рўйхати	Ходимда ЯТХВ мавжудлиги (бор, йўқ)	ЯТХВнинг меҳнат шaroитларига мослиги (мос, мос эмас)	Сертификат ёки декларация мавжудлиги (рақами ва амал қилиш муддати)
1.	Мажбурий тусдаги:			
	...			
	...			
	...			
2.	Қўшимча:			
	...			
	...			
	...			

3.3. Иш жойи ЯТХВ билан таъминланганлик талабларига жавоб _____ (беради, бермайди).

IV. КАФОЛАТ ВА ПРЕФЕРЕНЦИЯЛАР

4.1. Зарарли ва (ёки) хавфли шaroитларда ишлаш учун имтиёз ва компенсациялар

T/p	Преференциялар турлари	Ҳақиқатда мавжудлиги (ҳа, йўқ)	Меҳнат шaroитларини баҳолаш натижаси бўйича:	
			ўрнатиш зарурлиги (ҳа, йўқ)	асос
1.	Йиллик қўшимча тўланадиган таътил			
2.	Иш вақтининг давомийлиги			
3.	Даволаш-профилактика, овқатланиш			

4.2. Имтиёзли пенсия таъминотига ҳуқуқнинг _____ мавжудлиги (агар «ҳа» бўлса — асослаб берилсин).

4.3. Тиббий кўрикдан ўтказиш зарурати _____ мавжудлиги (агар «ҳа» бўлса — асослаб берилсин).

V. АТТЕСТАЦИЯ КОМИССИЯСИНИНГ ХУЛОСАСИ

Меҳнат шaroитлари комплекс баҳолаш бўйича меҳнатни муҳофаза қилиш талабларига _____ (мос келади, мос келмайди)

Аттестация комиссияси раиси

_____(лавозим) _____(имзо) _____(Ф.И.О.) _____(сана)

Аттестация комиссияси аъзолари:

_____(лавозим) _____(имзо) _____(Ф.И.О.) _____(сана)

Баҳоланган меҳнат шaroитлари натижалари билан танишдим

_____(лавозим) _____(имзо) _____(Ф.И.О.) _____(сана)

Иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва
асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги
юзасидан аттестациядан ўтказиш тартиби
тўғрисидаги низомга
3-ИЛОВА

38 (642)-сон

Меҳнат шaroити ноқулай ва ўзига хос бўлган ишларда банд
бўлганлик учун йиллик қўшимча таътиллارнинг
ДАВОМИЙЛИГИ

Омиллар	Меҳнат шaroитлари класслари						
	1 класс мақбул	2 класс йўл қўйилган	3 класс зарарли				4 класс хавфли
			3.1 1-даража	3.2 2-даража	3.3 3-даража	3.4 4-даража	
Қўшимча таътилнинг давомийлиги, кунлар ҳисобида	0	0	3	4 — 6 кунгача	7 — 12 кунгача	13 — 18 кунгача	19 — 24 кунгача

— 47 —

484-модда

Иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва
асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги
юзасидан аттестациядан ўтказиш тартиби
тўғрисидаги низомга
3а-ИЛОВА

484-модда

**Имтиёзли пенсия таъминотига ҳуқуқни
БАҲОЛАШ**

Рўйхатлар	Меҳнат шaroитлари класслари
Талаб қилинадиган умумий ва махсус иш стажи бўлганда, ёшидан қатъи назар, пенсияга чиқиш ҳуқуқини берувчи ишлаб чиқаришлар, муассасалар, ишлар, касблар ва лавозимларнинг 1-РЎЙХАТИ	4
Талаб қилинадиган умумий ва махсус иш стажи бўлганда умумий белгиланган ёшдан 10 йил олдин пенсияга чиқиш ҳуқуқини берувчи ишлаб чиқаришлар, муассасалар, ишлар, касблар, лавозимлар ва кўрсаткичларнинг 2-РЎЙХАТИ	3.4
Талаб қилинадиган умумий ва махсус иш стажи бўлганда умумий белгиланган ёшдан 5 йил олдин пенсияга чиқиш ҳуқуқини берувчи ишлаб чиқаришлар, муассасалар, ишлар, касблар, лавозимлар ва кўрсаткичларнинг 3-РЎЙХАТИ	3.3

— 48 —

38 (642)-сон

Иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва асбоб-
ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан
аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомга
4-ИЛОВА

Корхонанинг номи					
Юқори турувчи корхона					
Юридик манзили					
Асосий маҳсулот тури					
СТИР		ХХТУТ		МХБТ	

ИШ ЎРИНЛАРИНИ МЕХНАТ ШAROITЛАРИ ЮЗАСИДАН АТТЕСТАЦИЯДАН ЎТКАЗИШ
НАТИЖАЛАРИНИНГ ЙИҒМА ҚАЙДНОМАСИ

Номи	Аттестация- дан ўтган иш ўринлари сони, жами	Улардан:											Меҳнат шaroитларининг 3 ва 4 класслари билан ва /ёки «ЯТХВ билан таъминланганликка мос келмайди» деб баҳоланганлари
		меҳнат шарoитлари класслари бўйича				шикастлаш хавфлилиги класслари бўйича			ЯТХВ билан таъминланганлик талабларига мослигининг баҳоси				
		1	2	3	4	1	2	3	мос	мос эмас	ЯТХВ кўзда тутилмаган		
Корхона бўйича жами													
Иш ўринлари, бирлик													
Мазкур иш ўринларида банд бўлган ходимлар, нафар													
Шу жумладан аёллар													
(таркибий бўлинманинг номи кўрсатилади)													
Иш ўринлари, бирлик													
Мазкур иш ўринларида банд бўлган ходимлар, нафар													
Шу жумладан аёллар													

Аттестация комиссияси раиси

_____	_____	_____	_____
(лавозим)	(имзо)	(Ф.И.О.)	(сана)

Аттестация комиссияси аъзолари:

_____	_____	_____	_____
(лавозим)	(имзо)	(Ф.И.О.)	(сана)
_____	_____	_____	_____
(лавозим)	(имзо)	(Ф.И.О.)	(сана)
_____	_____	_____	_____
(лавозим)	(имзо)	(Ф.И.О.)	(сана)

Иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва асбоб-укуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомга 5-ИЛОВА

Корхонанинг номи					
Юқори турувчи корхона					
Юридик манзили					
Асосий маҳсулот тури					
СТИР		ХХТУТ		МХБТ	

Иш ўринларини меҳнат шaroитлари юзасидан аттестациядан ўтказиш натижалари бўйича белгиланган меҳнат шaroитлари класслари ҳамда шу муносабат билан ходимларга белгиланиши лозим бўлган кафолатлар ва преференцияларнинг ЙИҒМА ЖАДВАЛИ

Иш ўрни-нинг т/р	Иш ўринининг (касб, лавозим) номи	Касб, лавозим коди	Меҳнат шароитлари класслари								
			кимёвий (зарарли моддалар)	биологик	устувор фиброгенли таъсирга эга аэрозоллар	шов-қин	инфра-товуш	ҳаводаги ультратовуш	умумий вибрация	маҳаллий вибрация	ион ҳосил қилмайдиган нурланиш
(таркибий бўлима номи кўрсатилади)											

Меҳнат шароитлари класслари					Меҳнат шароит-ларининг умумий класс	Шикастлаш хавфлилиги	ЯТХВ билан таъмин-ланганлиги	Йиллик қўшимча таътил (ҳа/йўқ)	Иш вақти (ҳа/йўқ)	Даволаш профилактика озиқ-овқатлари (ҳа/йўқ)	Имтиёзли пенсия (ҳа/йўқ)
нон ҳосил қилувчи нурланиш	микро-иқлим	ёруғлик муҳити	меҳнат оғирлиги	меҳнат-нинг тигизлиги							
(таркибий бўлима номи кўрсатилади)											

Аттестация комиссияси раиси

(лавозим)	(имзо)	(Ф.И.О.)	(сана)
Аттестация комиссияси аъзолари:			
(лавозим)	(имзо)	(Ф.И.О.)	(сана)
(лавозим)	(имзо)	(Ф.И.О.)	(сана)
(лавозим)	(имзо)	(Ф.И.О.)	(сана)

Иш ўринларини меҳнат шароитлари ва асбоб-
ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан
аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомга
6-ИЛЮВА

«ТАСДИҚЛАЙМАН»
Корхона раҳбари
лавозимининг номи

(имзоси, фамилияси, исми, отасининг исми)

20__йил «__» _____

Корхонанинг номи					
Юқори турувчи корхона					
Юридик манзили					
Асосий маҳсулот тури					
СТИР		ХХТУТ		МХБТ	

Меҳнат шароитларини меҳнат муҳофазаси меъёрлари, қоидалари ва йўриқномалари талабларига мослаштириш бўйича
ТАДБИРЛАР РЕЖАСИ

Иш ўринининг номи	Тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Молиялаш- тириш манбаи	Тадбирни амалга ошириш учун масъул	Ижро этиш муддати	Тадбирни амалга ошириш учун жалб этиладиган бўлинмалар	Амалга оширилганлик тўғрисида белги
(таркибий бўлинма номи кўрсатилади)							

Аттестация комиссияси раиси

(лавозим)	(имзо)	(Ф.И.О.)	(сана)
-----------	--------	----------	--------

Аттестация комиссияси аъзолари:

(лавозим)	(имзо)	(Ф.И.О.)	(сана)
(лавозим)	(имзо)	(Ф.И.О.)	(сана)
(лавозим)	(имзо)	(Ф.И.О.)	(сана)

Иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва
асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги
юзасидан аттестациядан ўтказиш тартиби
тўғрисидаги низомга
7-ИЛОВА

Ўзбекистон Республикаси Герби

Ўзбекистон Республикаси
Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги

ДАВЛАТ ЭКСПЕРТИЗАСИ
ХУЛОСАСИ

XX №00000000

20__ йил «__» _____ ш.

Иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш материаллари асосида қуйидагилар аниқланди:

1. Иш ўринлари меҳнат шaroитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказилган корхона тўғрисида маълумотлар:

Корхонанинг номи					
Юқори турувчи корхона					
Юридик манзили					
СТИР		ХХТУТ		МХБТ	
Аттестациядан ўтказилган иш ўринлари сони					

2. Аттестациядан ўтказувчи ташкилот тўғрисида маълумотлар:

Ташкилот номи					
Юридик манзили					
Синов лабораториясининг аккредитация аттестатининг рақами ва санаси					
СТИР		ХХТУТ		МХБТ	

3. Иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш давомида мазкур иш бўйича амалдаги нормалар ва нормативлардан четга чиқилмаган.

Аттестациядан ўтказиш _____
(корхона раҳбари лавозимининг номи, Ф.И.О.)

_____ томонидан 20__ йил «__» _____ да тасдиқланган меҳнат шароитлари юзасидан аттестациядан ўтказиладиган иш ўринлари рўйхати асосида амалга оширилди.

Аттестация натижалари қуйидагиларда ўз аксини топган:

меҳнат шароитлари хариталари (ўлчаш баёнлари билан бирга);

иш ўринларини меҳнат шароитлари юзасидан аттестациядан ўтказиш натижаларининг йиғма қайдномаси;

иш ўринларини меҳнат шароитлари юзасидан аттестациядан ўтказиш натижалари бўйича белгиланган меҳнат шароитлари класслари ҳамда шу муносабат билан ходимлар учун белгиланиши лозим бўлган кафолатлар ва преференцияларнинг йиғма жадвали.

Аттестациядан ўтказиш натижалари бўйича Меҳнат шароитларини меҳнат муҳофазаси нормалари, қоидалари ва инструкциялари талабларига мослаштириш бўйича чора-тадбирлар дастури ишлаб чиқилиб ва касаба уюшмаси билан келишилиб, _____

(корхона раҳбари лавозимининг номи, Ф.И.О.)

_____ томонидан 20__ йил «__» _____ да тасдиқланди.

Аттестациядан ўтказиш материаллари давлат экспертизасидан ўтди, улар бўйича 20__ йил «__» _____ даги ____-сон хулоса олинди.

Аттестациядан ўтказиш натижаларини кўриб чиқиб, аттестация комиссияси қарор қилди:

1. Аттестациядан ўтказиш бўйича ишлар якунланган деб ҳисоблансин.
2. ...
3. ...

Аттестация комиссияси раиси

_____	_____	_____	_____
(лавозим)	(имзо)	(Ф.И.О.)	(сана)

Аттестация комиссияси аъзолари:

_____	_____	_____	_____
(лавозим)	(имзо)	(Ф.И.О.)	(сана)

_____	_____	_____	_____
(лавозим)	(имзо)	(Ф.И.О.)	(сана)

_____	_____	_____	_____
(лавозим)	(имзо)	(Ф.И.О.)	(сана)

Вазирлар Маҳкамасининг
2014 йил 15 сентябрдаги 263-сон қарорига
2-ИЛОВА

**Иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва асбоб-
ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан
аттестациядан ўтказиш бўйича мутахассис малака
сертификати бериш тартиби тўғрисида
НИЗОМ**

I. Умумий қоидалар

1. Ушбу Низом иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш бўйича мутахассис малака сертификатини (кейинги ўринларда малака сертификати деб аталади) бериш, унинг муддатини узайтириш, уни қайта расмийлаштириш, унинг амал қилиш муддатини тўхтатиш ва уни бекор қилиш тартибини белгилайди.

2. Малака сертификати шахсни махсус тайёргарликка эга сифатида эътироф этиш ҳамда унинг ушбу Низомда белгиланган малака талабларига мувофиқлигини аниқлаш, зиммасига юкланган вазифалар ва функцияларни бажариши учун масъулиятини ошириш учун асос ҳисобланади.

3. Малака сертификати жисмоний шахсга иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш соҳасидаги фаолиятни амалга оширувчи ташкилотнинг ходими сифатида ишлаш ҳуқуқини беради.

4. Талабгор малака имтиҳонини муваффақиятли топширган тақдирда унга Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги томонидан ушбу Низомнинг 1-иловасига мувофиқ шакл бўйича малака сертификати берилади.

5. Малака имтиҳони иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш бўйича мутахассис сифатида ишлашни хоҳловчи шахсларнинг (кейинги ўринларда талабгор деб аталади) билимларини текшириш воситаси ҳисобланади.

6. Малака имтиҳони махсус идоралараро имтиҳон комиссияси (кейинги ўринларда имтиҳон комиссияси деб аталади) томонидан ташкил этилади ва ўтказилади.

7. Имтиҳон комиссияси тўғрисидаги низом, унинг таркиби ва иш регламенти Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги томонидан тасдиқланади.

Имтиҳон комиссияси таркибига Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигининг Меҳнатни муҳофаза қилиш бошқармаси ҳамда Давлат меҳнат ҳуқуқ инспекцияси, Республика аҳоли бандлиги, меҳнатни муҳофаза қилиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза

қилиш илмий маркази, «Саноатгеоконтехназорат» давлат инспекцияси, Ўзбекистон Касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши раҳбарлари ва ходимлари, шунингдек амалий тажрибага эга бўлган мутахассислар ва меҳнатни муҳофаза қилиш соҳасидаги олимлар пул тўлаш асосида киритиладилар.

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигининг Республика аҳоли бандлиги, меҳнатни муҳофаза қилиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш илмий маркази имтиҳон комиссиясининг ишчи органи (кейинги ўринларда ишчи орган деб аталади), Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирининг биринчи ўринбосари — имтиҳон комиссиясининг раиси, ишчи орган директори — имтиҳон комиссияси раисининг ўринбосари, ишчи орган директорининг биринчи ўринбосари — имтиҳон комиссиясининг котиби ҳисобланади.

8. Малака сертификатини бериш, унинг амал қилиш муддатини узайтириш, уни қайта расмийлаштириш, шунингдек унинг дубликатини бериш учун ушбу Низомда белгиланган миқдорда йиғим тўланади.

9. Малака имтиҳонини топширишга ушбу Низомда белгиланган малака талабларига жавоб берадиган талабгорлар қўйилади.

II. Малака талаблари

10. Талабгор малака сертификатини олиш учун қуйидаги талабларга жавоб бериши керак:

а) Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларида олинган олий техник маълумотнинг ёхуд хорижий давлатнинг таълим муассасасида олинган олий техник маълумотнинг (қонун ҳужжатларига мувофиқ нострификациялашдан ўтган тақдирда) ҳамда олий таълим муассасасини тамомлагандан кейин (шу жумладан ўриндошлик бўйича) камида 3 йил амалий иш стажининг мавжудлиги;

ёхуд олий таълим муассасасини тамомлагандан кейин ишлаб чиқариш ёки меҳнатни муҳофаза қилиш хизматининг ёки меҳнатни муҳофаза қилиш соҳасидаги ташкилотнинг ёки санитария-гигиена хизматининг ходими (шу жумладан ўриндошлик бўйича) сифатида ёки ишлаб чиқариш участкаси (бўлинмаси) раҳбари, Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларида олинган олий нотехник маълумот, ёхуд хорижий давлатнинг таълим муассасасида олинган олий нотехник маълумот (қонун ҳужжатларига мувофиқ нострификациядан ўтган тақдирда) билан охириги ўн йилдан камида 3 йил бош муҳандис, бош механик ёки бош энергетик иш стажининг мавжудлиги;

ёхуд Ўзбекистон Республикасида ёки хорижий давлатда (қонун ҳужжатларига мувофиқ нострификациялашдан ўтган тақдирда) олинган техника, физика-математика, кимё, биология, геология-минералогия, иқтисодиёт, тиббиёт ёхуд фармацевтика фонлари доктори (номзоди) илмий даражасининг мавжудлиги;

б) Меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича ўқиш ва малака ошириш дастури асосида таълим муассасаларида махсус ўқитишдан ўтганлик.

III. Малака сертификати олиш учун тақдим этиладиган ҳужжатлар

11. Талабгор малака сертификати олиш учун ишчи органга ушбу Низомнинг 2-иловасига мувофиқ шакл бўйича малака имтиҳони топширишга киритиш тўғрисида ариза тақдим этади.

Малака имтиҳони топширишга киритиш тўғрисидаги аризага қуйидаги ҳужжатлар илова қилинади:

а) ушбу Низомнинг 3-иловасига мувофиқ шакл бўйича тўлдирилган анкета;

б) маълумоти тўғрисидаги дипломнинг ёхуд фанлар номзоди ёки доктори илмий даражасини олганлик тўғрисидаги дипломнинг ҳужжатни берган муассаса томонидан белгиланган тартибда тасдиқланган ёхуд дипломнинг нотариал тасдиқланган нусхаси;

ёхуд хорижий давлатнинг таълим муассасасида олинган маълумот тўғрисидаги дипломнинг нусхаси ёхуд фанлар номзоди ёки доктори илмий даражасини олганлик тўғрисидаги дипломнинг нусхаси, шунингдек маълумоти ёки илмий даражаси тўғрисидаги хорижий ҳужжатнинг нострификациялангани тўғрисида ваколатли давлат органи гувоҳномасининг нотариал тасдиқланган нусхаси;

в) меҳнат дафтарчасидан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда тасдиқланган кўчирма (ўриндошлик бўйича иш стажи мавжуд бўлган тақдирда меҳнат дафтарчасида бу тўғридаги ёзув билан);

г) иккита фотосурат (3 x 4 см ўлчамда);

д) махсус ўқувдан ва малака оширишдан ўтганлик тўғрисидаги ҳужжатнинг уни берган муассаса томонидан, белгиланган тартибда тасдиқланган ёки ҳужжатнинг нотариал тасдиқланган нусхаси (ўқув тугаган санадан бошлаб ҳужжатларни топширгунгача бўлган санагача бир йилдан ортиқ вақт ўтмаган бўлса ҳужжат ҳақиқий ҳисобланади);

е) малака сертификати берилганлиги учун ариза берилган вақтда қонунчиликда белгиланган энг кам ойлик иш ҳақининг бир баравари миқдорида йиғим тўланганлиги тўғрисидаги банк тўлов ҳужжати.

Кўрсатиб ўтилган ҳужжатлар бир нусхада тақдим этилади. Ушбу бандда назарда тутилмаган қўшимча ҳужжатларнинг талаб қилинишига йўл қўйилмайди.

IV. Малака имтиҳонини топширишга киритиш ёки киритишни рад этиш тўғрисида қарорлар қабул қилиш тартиби

12. Ишчи орган ариза тушган кундан бошлаб беш кун муддатда малака имтиҳонини топширишга киритиш ёки киритишни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилади.

Рад этиш тўғрисида қарор қабул қилинган тақдирда ишчи орган шу

куннинг ўзидаёқ талабгорни, рад этиш учун асосларни кўрсатган ҳолда, қабул қилинган қарор тўғрисида ёзма равишда хабардор қилади.

13. Ишчи орган зарур даражада расмийлаштирилмаган ҳужжатлар тақдим этилганлиги, шунингдек талабгорнинг ушбу Низомда белгиланган малака талабларига номувофиқлиги сабабларига кўра малака имтиҳони топширишга киритишни рад этади.

Малака имтиҳонини топширишга киритишни рад этиш тўғрисидаги қарор асосланган бўлиши керак.

14. Малака имтиҳонини топширишга киритилиши рад этилган талабгор фақат ишчи орган кўрсатган камчиликлар бартараф этилгандан кейингина ариза билан такрорий мурожаат қилишга ҳақлидир. Малака имтиҳонини топширишга киритишни рад этиш учун асос бўлган камчиликларни бартараф этиш учун талабгорга кўпи билан ўн календарь кун муддат берилади.

Ҳужжатларни такрорий кўриб чиқиш уч календарь кун мобайнида амалга оширилади. Талабгорнинг аризаси қайта кўриб чиқилганлиги учун йиғим ундирилмайди.

Ишчи органнинг малака имтиҳонини топширишга киритишни рад этиш тўғрисидаги қарорида кўрсатилган муддат ўтгандан кейин талабгор томонидан берилган ариза янгидан берилган ҳисобланади ва ишчи орган томонидан умумий асосларда кўриб чиқилади.

Талабгор малака имтиҳонини топширишга киритишнинг рад этилиши, шунингдек ишчи орган мансабдор шахсининг ҳаракати (ҳаракатсизлиги) юзасидан белгиланган тартибда шикоят билдириш ҳуқуқига эга.

15. Ишчи орган, малака имтиҳонини топширишга киритиш тўғрисида қарор қабул қилинган тақдирда, малака имтиҳонини топширишга киритилганлар рўйхатини имтиҳон комиссиясига беради. Бунда малака имтиҳони, гуруҳларнинг шакллантирилишига кўра, лекин ҳар чоракда камида бир марта ўтказилади.

Малака имтиҳонини топширишга киритилган талабгорлар малака имтиҳонининг ўтказилиш санаси, вақти ва жойи тўғрисида у ўтказилгунгача ўн календарь кундан кечикмай ёзма равишда хабардор қилинади.

V. Малака имтиҳонини топшириш тартиби

16. Талабгорлар малака имтиҳонини топширишга паспортини ёки шахсини тасдиқловчи бошқа ҳужжат кўрсатилган тақдирда киритилади. Ёнида паспорти ёки шахсини тасдиқловчи бошқа ҳужжати бўлмаган, ёхуд малака имтиҳонига кечикиб келган талабгорлар малака имтиҳонини топширишга киритилмайди ва малака имтиҳонини навбатдаги топширишга киритилган шахслар рўйхатига ўтказилади.

Талабгор, ушбу Низомнинг 15-бандига мувофиқ хабардор қилингани ҳолда, ишчи органга ҳужжатлар тақдим этилган санадан бошлаб олти ой мобайнида малака имтиҳонини топшириш учун келмаган тақдирда тақдим этилган ҳужжатлар талабгорга қайтариб берилади. Ҳужжатларни такроран

тақдим этиш ушбу Низомнинг 11-бандида кўрсатилган тартибда амалга оширилади.

17. Малака имтиҳони (10 кишидан кам ва 50 кишидан ортиқ бўлмаган) талабгорлар гуруҳлари учун қуйидаги икки босқичда ўтказилади:

тест синовидан ўтказиш (4 академик соат мобайнида ёзма шаклда), унинг натижалари бўйича талабгор ёзма-оғзаки имтиҳонга киритилади;

имтиҳон билетлари бўйича ёзма-оғзаки имтиҳон топшириш (топшириқларни ечишга ва оғзаки жавоб бериш учун тайёрланишга 3 академик соат берилади).

Малака имтиҳонининг иккала босқичини бир кун мобайнида ўтказишга йўл қўйилмайди.

18. Тест, имтиҳон билетларининг саволлари ва тўғри жавобларнинг вариантлари имтиҳон комиссияси томонидан Меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича ўқитиш ва малака ошириш дастури асосида ишлаб чиқилади. Тест ва имтиҳон билетлари саволларини ишлаб чиқиш учун меҳнатни муҳофаза қилиш соҳасидаги мутахассислар ва олимларнинг пулли асосда жалб этилишига йўл қўйилади.

Имтиҳон комиссияси раисининг имзоси қўйилмаган тестлар ва имтиҳон билетларининг бланкалари ҳақиқий эмас деб ҳисобланади.

Тестлар ва имтиҳон билетларининг мазмуни қонун ҳужжатларига киритиладиган ўзгартириш ва қўшимчаларни ҳисобга олган ҳолда вақти-вақти билан қайта кўриб чиқилади.

19. Тест синови Меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича ўқитиш ва малака ошириш дастури бўлимларини акс эттирадиган 50 та саволдан иборат бўлади.

Тест синови натижаларини ижобий деб баҳолаш учун асос ҳисобландиган тўғри жавобларнинг сони тест синовидаги мавжуд саволлар сонининг камида 60 фоизини ташкил этиши керак.

20. Тест синови натижалари салбий деб эътироф этилган тақдирда талабгор ёзма-оғзаки имтиҳонни топширишга киритилмайди, бу ҳолда тақдим этилган ҳужжатлар унга қайтариб берилмайди.

21. Имтиҳон билети бешта бўлимдан иборат бўлади, улардан ҳар бири қуйидаги йўналишлар бўйича назарий саволлар ва/ёки амалий топшириқларни ўз ичига олади:

меҳнатни муҳофаза қилиш соҳасидаги қонун ҳужжатлари;

технологик жараёнлар ва асбоб-ускуналар хавфсизлигига қўйиладиган талаблар;

зарарли ишлаб чиқариш омиллари ва ходимларни уларнинг таъсиридан муҳофаза қилиш;

жамоавий ва якка тартибда ҳимоя қилиш воситалари ва уларни қўлланish;

меҳнат муҳофазасини бошқариш.

Имтиҳон билетининг бешта қисмидан ҳар бири бўйича жавоблар (шу жумладан топшириқларни бажариш) беш балли тизим бўйича баҳоланади.

Имтихон билети бўйича камида 15 балл олган талабгорлар имтихонни муваффақиятли топширган ҳисобланади.

22. Малака имтиҳони ўтказиладиган хонага телекоммуникация ва техника воситаларининг олиб кирилиши мумкин эмас. Малака имтиҳони вақтида бошқа талабгорлар билан мулоқотда бўлишга, малака имтиҳони жараёнига ҳалақит беришга рухсат этилмайди. Ушбу талабларни бузган талабгор аудиториядан чиқариб юборилади ва малака имтиҳонидан ўтмаган ҳисобланади. Аудиториядан чиқариб юбориш ушбу Низомнинг 4-иловасига мувофиқ шакл бўйича далолатнома билан расмийлаштирилади.

23. Чет шахсларнинг малака имтиҳонида қатнашишига рухсат этилмайди.

24. Тест синовини ўтказишга ажратилган вақт тугагач, талабгорлар имтихон комиссиясига тест саволларини ва уларга жавобларни топшириши шарт.

Ушбу талабларни бузган талабгорлар малака имтиҳонини топширмаган ҳисобланади.

25. Малака имтиҳони натижалари имтихон комиссияси томонидан, у ўтказилгандан кейин уч кундан кечикмай эълон қилинади.

Малака имтиҳони натижалари имтихон комиссиясининг протоколи билан расмийлаштирилади ҳамда малака имтиҳони ўтказилган санадан кейин беш кун муддатда Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигига топширилади.

26. Талабгорларнинг малака имтиҳонини топшириш бўйича ёзма ишлари (тест, билетлар саволлари ва уларга жавоблар), шунингдек имтихон комиссияларининг протоколлари нусхалари белгиланган тартибда ишчи органда сақланади.

27. Малака имтиҳонини топширмаган талабгорларга йиғим қайтариб берилмайди.

Малака имтиҳонини топширмаган талабгор, малака сертификати бериш учун йиғимни такроран тўлаган тақдирда, малака сертификати олиш учун ҳужжатларни такроран, лекин малака имтиҳонида қатнашган санасидан бошлаб камида бир ой муддат ўтгач, белгиланган тартибда тақдим этишга ҳақлидир.

28. Талабгорлар сони 30 нафар ва ундан кўп бўлган тақдирда малака имтихонларининг республика ҳудудларида жойига борган ҳолда ўтказилишига йўл қўйилади.

VI. Апелляцияларни кўриб чиқиш

29. Малака имтиҳони натижаларидан норози бўлишган талабгорлар малака имтиҳони натижалари эълон қилинган санадан бошлаб ўттиз календарь кун мобайнида Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигига апелляция бериш ҳуқуқига эгадирлар. Апелляция ёзма шаклда тақдим этилади.

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш

вазирлиги берилган апелляцияни икки ҳафта муддатда кўриб чиқади ва қабул қилинган қарор тўғрисида талабгорга ёзма шаклда хабар қилади.

Апелляцияни кўриб чиқиш натижалари бўйича қуйидаги қарорлардан бири қабул қилинади:

имтиҳон комиссиясининг қарорини ўзгаришларсиз қолдириш ва апелляцияни қондиришни рад этиш;

имтиҳон комиссиясининг қарорини бекор қилиш ва такрорий малака имтиҳони тайинлаш.

30. Имтиҳон комиссиясининг қарорини ўзгаришларсиз қолдириш ва апелляцияни қондиришни рад этиш тўғрисидаги қарор қуйидаги ҳолатларда қабул қилинади:

апелляция ушбу Низом талаблари бузилган ҳолда тақдим этилганда;

апелляцияда келтирилган далиллар тасдиқланмаганда.

31. Имтиҳон комиссиясининг қарорини бекор қилиш ва такрорий малака имтиҳони ўтказиш тўғрисидаги қарор малака имтиҳони ушбу Низом талаблари бузилган ҳолда ўтказилган тақдирда қабул қилинади.

32. Малака имтиҳонини такрорий топшириш тўғрисида қарор қабул қилинган тақдирда Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги малака имтиҳонини топширмаган деб эътироф этилган талабгор учун такрорий имтиҳон кунини тайинлайди.

33. Такроран берилган апелляция кўриб чиқилмайди.

VII. Малака сертификати бериш, унинг амал қилиш муддатини узайтириш, уни қайта расмийлаштириш ва унинг дубликати бериш тартиби

34. Малака сертификати унинг бўйича қатъий ҳисобот бериладиган ҳужжат ҳисобланади, унда ҳисобга олиш серияси, тартиб рақами ва ҳимояланганлик даражаси бўлади. Бланкалар ишчи органнинг буюртмасига биноан «Давлат белгиси» давлат ишлаб чиқариш бирлашмасида босмаҳона усулида тайёрланади. Ишчи орган директори сертификат бланкаларининг зарур даражада ҳисобга олиниши, сақланиши ва улардан мақсадли фойдаланилиши юзасидан шахсан жавоб беради.

Малака сертификати эгасининг фотосурати ёпиштирилган ҳолда расмийлаштирилади ва Ўзбекистон Республикасининг барча ҳудудида юридик кучга эга бўлади.

35. Малака сертификати 5 йил муддатга берилади.

36. Малака сертификати Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги томонидан, имтиҳон комиссиясининг протоколлари олингандан кейин ўн кун муддатда расмийлаштирилади ҳамда иш ўринларини меҳнат шароитлари ва жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш бўйича мутахассисларнинг реестрига имзо қўйилган ҳолда малака сертификати эгасига ёхуд нотариал тасдиқланган ишончнома асосида бошқа шахсга берилади.

37. Талабгор малака сертификати расмийлаштирилган санадан бошлаб уч ой мобайнида уни олишдан ихтиёрий равишда воз кечган тақдирда Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги малака сертификатининг амал қилишини тўхтатиш тўғрисида қарор қабул қилишга ҳақлидир.

38. Малака сертификатининг эгаси малака сертификатининг амал қилиш муддати тугашидан уч ой олдин, лекин малака сертификатининг амал қилиш муддати тугашигача олти ойдан эрта бўлмаган муддатда ишчи органга малака сертификатининг амал қилиш муддатини узайтириш тўғрисида ушбу Низомнинг 2-иловасига мувофиқ шакл бўйича ариза беради.

Малака сертификатининг амал қилиш муддатини узайтириш тўғрисидаги аризага қуйидаги ҳужжатлар илова қилинади:

а) ушбу Низомнинг 3-иловасига мувофиқ шакл бўйича тўлдирилган анкета;

б) малака сертификатининг нусхаси;

в) махсус ўқувдан ва малака оширишдан ўтганлик тўғрисидаги ҳужжатнинг уни берган муассаса томонидан, белгиланган тартибда тасдиқланган ёки нотариал тасдиқланган нусхаси (у агар ўқиш тугаган санадан бошлаб ҳужжатлар топширилган санагача бир йилдан кўп вақт ўтмаган тақдирда ҳақиқий ҳисобланади);

г) малака сертификатининг амал қилиш муддатини узайтирганлик учун, ариза берилган вақтда қонун ҳужжатларида белгиланган энг кам ойлик иш ҳақининг 50 фоизи миқдорида йиғим тўланганини тасдиқловчи банкнинг тўлов ҳужжати.

39. Малака сертификатининг амал қилиш муддатини узайтириш ушбу Низомнинг 38-бандида кўрсатилган талабларга риоя этилганда ва малака сертификатининг эгаси малака имтиҳонини муваффақиятли равишда такроран топширганда амалга оширилади.

Малака сертификатининг амал қилиш муддати малака сертификатининг бланкасида кўрсатилган амал қилиш муддати тугаган санадан бошлаб узайтирилади.

40. Малака сертификатининг амал қилиш муддати 5 йилга узайтирилади.

41. Малака сертификатининг амал қилиш муддатини узайтириш илгари берилган малака сертификатининг бланкасига махсус белги қўйиш йўли билан, белгиланган тартибда амалга оширилади.

Малака сертификатининг унинг амал қилиш муддатини узайтиришга тааллуқли бўлган бланкаси реквизитлари тўлдирилган тақдирда малака сертификатининг эгасига илгари берилган тартиб рақами билан янги малака сертификати берилади. Илгари берилган малака сертификатининг бланкаси йўқ қилинади.

42. Фамилияси (исми, отасининг исми) ёки паспортининг маълумотлари ўзгарган тақдирда малака сертификатининг эгаси тегишли ўзгартиришларни тасдиқловчи ҳужжатлар олинган кундан бошлаб ўн календарь кундан кечикмай ишчи органга малака сертификатини қайта расмийлаштириш тўғрисида ариза бериши шарт, аризага қайта расмийлаштирилиши керак

бўлган малака сертификати ва тегишли ўзгартиришларни тасдиқловчи хужжатларнинг асл нусхалари илова қилинади.

43. Малака сертификатини қайта расмийлаштириш малака сертификатининг эгаси томонидан тегишли ариза берилган кундан бошлаб ўн кун мобайнида амалга оширилади, бунда илгари берилган тартиб рақами ва илгари белгиланган амал қилиш муддати билан малака сертификатининг янги бланкаси берилади. Илгари берилган малака сертификатининг бланкаси йўқ қилинади.

44. Йўқолган ёки яроқсиз ҳолга келган малака сертификати ўрнига эгасининг аризасига биноан дубликат берилади.

Малака сертификатининг эгаси матбуотда малака сертификатининг йўқолганлиги тўғрисида эълон бериши ва унинг тасдиғини ишчи органга тақдим этиши керак.

Малака сертификатининг дубликати айнан шу тартиб рақами ва унинг амал қилишининг илгари белгиланган муддати билан берилади, малака сертификатининг янги бланкасида «Дубликат» сўзи мажбурий равишда қайд этилади.

Яроқсиз ҳолга келган малака сертификати ишчи органга қайтарилади ва йўқ қилинади.

45. Малака сертификатини қайта расмийлаштирганлик, дубликат берганлик учун ариза берилган вақтда қонун ҳужжатларида белгиланган энг кам ойлик иш ҳақининг 50 фоизи миқдорида йиғим ундирилади.

VIII. Малака сертификатининг амал қилиш муддатини тўхтатиш ва уни бекор қилиш тартиби

46. Қуйидагилар малака сертификатининг амал қилишини тўхтатиш учун асослар ҳисобланади:

малака сертификати эгасининг аризаси;

ўз фаолиятини амалга ошириш чоғида қонунчилик талабларининг мунтазам равишда ёки бир марта қўпол бузилиши;

малака сертификати эгасининг оғир оқибатларга (ходимнинг ўлимига, унинг оғир тан жароҳатлари олишига ва шу кабиларга) сабаб бўлган бепарволиги, ҳаракатсизлиги;

муайян лавозимларни эгаллаш ёки меҳнат ва меҳнат муносабатлари соҳасида муайян фаолият билан шуғулланиш ҳуқуқидан маҳрум қилиш тарзидаги жазо назарда тутилган суд ҳукмининг қонуний кучга кириши;

фуқарони муомалага ёки чекланган муомалага белгиланган тартибда лаёқатсиз деб эътироф этиш тўғрисидаги суд қарори.

Шу билан бирга, қуйидагилар фаолиятни амалга оширишда қонунчилик талабларининг малака сертификатининг амал қилишини тўхтатиш учун асос ҳисобланадиган бир марта қўпол бузилиши деб эътироф этилади:

меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича белгиланган талабларнинг бузилиши ҳолатларининг малака сертификати эгаси томонидан яширилганлиги;

ўз номидан фойдаланиши учун малака сертификатини бошқа шахсга берганлик фактининг аниқланганлиги;

малака сертификати эгасининг ўзи штатида турган ташкилот раҳбарининг тегишли рухсатисиз (бўйруғисиз), назорат қилиш ёки ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг топшириқлари бўйича ҳар хил текширишларни ўтказиш учун мутахассис сифатида иштирок этганлиги.

Малака сертификатининг амал қилиши уни тўхтатиш тўғрисида қарор қабул қилинган санадан бошлаб тўхтайди.

47. Малака сертификати қуйидаги ҳолатларда бекор қилинади:

малака сертификатини бериш тўғрисидаги қарорнинг ноқонунийлиги;

малака сертификатининг сохта ҳужжатлардан фойдаланган ҳолда олинганлиги факти.

Малака сертификатини бекор қилиш тўғрисидаги қарор малака сертификати берилган санадан бошлаб амал қилади.

48. Малака сертификатининг амал қилишини тўхтатиш ёки уни бекор қилиш учун асослар аниқланган тақдирда Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги тегишли қарор қабул қилади.

Малака сертификатининг амал қилишини тўхтатиш ёки уни бекор қилиш тўғрисидаги қарор асосланган бўлиши керак. Малака сертификатининг амал қилишини тўхтатиш ёки уни бекор қилиш тўғрисидаги маълумотлар иш ўринларини меҳнат шароитлари ва жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш бўйича мутахассислар реестрига киритилади.

Малака сертификатининг амал қилишини тўхтатиш ёки уни бекор қилиш тўғрисидаги қарор беш кун муддатда малака сертификатининг эгасига ва у штатида турган ташкилотга юборилади.

Малака сертификатининг амал қилишини тўхтатиш ёки уни бекор қилиш тўғрисидаги қарор иш ўринларини меҳнат шароитлари ва жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш бўйича мутахассис томонидан олинган кундан бошлаб ўн кун мобайнида сертификат уни йўқ қилиш учун Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигига қайтарилиши керак.

49. Йўл қўйилган бузилишлар учун унинг малака сертификатининг амал қилиши тўхтатилган ёки у бекор қилинган иш ўринларини меҳнат шароитлари ва жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш бўйича мутахассис малака сертификати бекор қилинган ёки унинг амал қилиш муддати тўхтатилган вақтдан бошлаб уч йил мобайнида малака сертификатини такроран олиш учун малака имтиҳонини топширишга киритилмайди.

**IX. Малака сертификатига эга бўлган иш ўринларини
меҳнат шароитлари ва жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан
аттестациядан ўтказиш бўйича мутахассислар
реестрини юритиш**

50. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги малака сертификатига эга бўлган иш ўринларини меҳнат

шароитлари ва жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш бўйича мутахассислар реестрини юритади, унда қуйидагилар кўрсатилади:

малака сертификати олинган сана, уни олган шахснинг фамилияси, исми, отасининг исми ва имзоси;

паспортининг маълумотлари ва яшаш жойи;

иш жойи;

малака сертификатининг тартиб рақами, берилган санаси;

малака сертификатининг амал қилишини узайтириш, тўхтатиш, уни бекор қилиш, қайта расмийлаштириш ва унинг дубликати бериш.

51. Иш ўринларини меҳнат шароитлари ва жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш бўйича мутахассислар реестридан малака сертификатининг тартиб рақами, берилган санаси, уни қайта расмийлаштириш ва амал қилишини тўхтатиш, шунингдек уни бекор қилиш ва унинг дубликати бериш тўғрисидаги маълумотлар манфаатдор шахсларга кўчирмалар тарзида берилиши мумкин.

Х. Яқунловчи қоидалар

52. Иш ўринларини меҳнат шароитлари ва жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш бўйича мутахассислар малака сертификати олинган йилдан кейинги йилдан бошлаб ҳар уч йил мобайнида, Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланадиган Меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича ўқитиш ва малака ошириш дастури бўйича камида 60 соат ҳажмида малака ошириш курсларидан ўтишлари шарт.

Малака ошириш курслари штатида иш ўринларини меҳнат шароитлари ва жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш бўйича камида уч нафар мутахассисга эга бўлган таълим муассасалари томонидан, меҳнатни муҳофаза қилиш соҳасидаги назарий ва амалий билимларни чуқурлаштириш ва янгилаш, уларнинг бажарилаётган вазифалар ва функцияларга профессионал тайёрлигини таъминлаш мақсадида ўтказилади.

53. Ушбу Низомга мувофиқ ундириладиган йиғимлар ишчи органнинг махсус ҳисоб рақамига ўтказилади.

Ўтказилган маблағлардан ишчи органнинг таъминоти ва уни моддий-техник жиҳатдан ривожлантириш, малака имтиҳонларини ўтказиш, шу жумладан меҳнатга ҳақ тўлаш ва хизмат сафари харажатлари, малака сертификатларини ҳамда иш ўринларини аттестациядан ўтказиш натижалари бўйича давлат экспертизаси хулосалари бланкаларини тайёрлаш ва расмийлаштириш билан боғлиқ харажатларни қоплаш, шунингдек халқаро хизмат сафарларини, иш билан таъминлаш, меҳнатни муҳофаза қилиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш соҳасидаги илмий, методологик, амалий ва бошқа ишланмаларни молиялаштириш учун фойдаланилади.

54. Малака сертификатини бериш, унинг амал қилишини тўхтатиш ва

уни бекор қилиш масалалари бўйича қарорлар юзасидан манфаатдор шахслар томонидан, қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда шикоят билдирилиши мумкин.

Иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва
асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги
юзасидан аттестациядан ўтказиш бўйича
мутахассис малака сертификати бериш
тўғрисидаги низомга
1-ИЛОВА

Олд томони

Ўзбекистон Республикасининг Герби

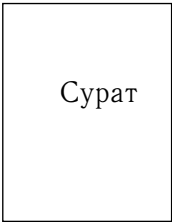
**Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини
ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги**

**ИШ ЎРИНЛАРИНИ МЕҲНАТ ШАРОИТЛАРИ ВА
АСБОБ-УСКУНАЛАРНИНГ ЖАРОҲАТЛАШ
ХАВФЛИЛИГИ ЮЗАСИДАН АТТЕСТАЦИЯДАН
ЎТКАЗИШ БЎЙИЧА МУТАХАССИС МАЛАКА
СЕРТИФИКАТИ**

Ўзбекистон Республикасининг Герби

**Ўзбекистон Республикаси
Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги**

**Иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва асбоб-
ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан
аттестациядан ўтказиш бўйича мутахассис
МАЛАКА СЕРТИФИКАТИ**

№ _____

Тошкент ш. 20__ йил «__» _____

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш
вазирлиги томонидан

_____ га
(кимга — Ф.И.О.)

_____ (паспорт раками ва серияси, қачон ва ким томонидан берилган))

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида иш ўринларини меҳнат шaroитлари
ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан
ўтказиш соҳасида фаолият кўрсатувчи ташкилот ходими сифатида ишлашга
рухсат берилади.

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат
ва аҳолини ижтимоий муҳофаза
қилиш вазирининг биринчи
ўринбосари

М.Ў.

(имзо) (Ф.И.О.)

484-модда

— 68 —

38 (642)-сон

2-бет.

Малака сертификатининг амал қилиш муддати узайтирилди:

20__ йил «__» _____ дан 20__ йил «__» _____ гача

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат
ва аҳолини ижтимоий муҳофаза
қилиш вазирининг биринчи
ўринбосари

М.Ў.

(имзо)

(Ф.И.О.)

Малака сертификатининг амал қилиш муддати узайтирилди:

20__ йил «__» _____ дан 20__ йил «__» _____ гача

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат
ва аҳолини ижтимоий муҳофаза
қилиш вазирининг биринчи
ўринбосари

М.Ў.

(имзо)

(Ф.И.О.)

Малака сертификатининг амал қилиш муддати узайтирилди:

20__ йил «__» _____ дан 20__ йил «__» _____ гача

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат
ва аҳолини ижтимоий муҳофаза
қилиш вазирининг биринчи
ўринбосари

М.Ў.

(имзо)

(Ф.И.О.)

38 (642)-сон

— 69 —

484-модда

Иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва
асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги
юзасидан аттестациядан ўтказиш бўйича
мутахассис малака сертификати бериш
тўғрисидаги низомга
2-ИЛОВА

Ўзбекистон Республикаси
Меҳнат ва аҳолини ижтимоий
муҳофаза қилиш вазирлигига

_____ дан

АРИЗА

Иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш бўйича мутахассис малака сертификатини олиш учун малака имтиҳони топширишга рухсат беришингизни сўрайман.

Аризага қуйидагилар илова қилинади:

- 1.
- 2.
- 3.

ва бошқалар

20__ йил «__» _____

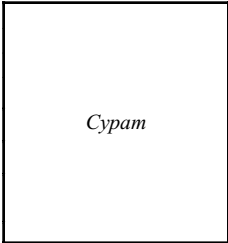
_____ (имзо)

_____ (Ф.И.О.)

Иш ўринларини меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш бўйича мутахассис малака сертификати бериш тўғрисидаги низомга
3-ИЛОВА

АНКЕТА

1. Фамилияси _____
Исми _____
Отасининг исми _____

2. Туғилган санаси: _____
(сана, ой, йил рақамларда ёзилади)

3. Паспорт серияси _____ № _____
Берилган вақти _____
Ким томонидан берилган _____

4. Маълумоти: _____
(олий таълим муассасаси)

факультети _____
битирган йили _____ Диплом № _____
Диплом бўйича мутахассислиги _____
Илмий даражаси, илмий унвони _____

5. Меҳнат дафтарчасидаги иш стажига доир маълумотлар:

Т/р	Сана		Иш жойи	Лавозими
	ишга кирган	ишдан бўшаган		
1.				
2.				
3.				
4.				
...				

6. Доимий пропискадан ўтган манзили _____

7. Яшаш манзили: _____

8. Алоқа телефони: _____
(код) (номер)

9. Анкета тўлдирилган сана: 20__ йил «__» _____

Шахсий имзо _____

38 (642)-сон

— 71 —

484-модда

Иш ўринларини меҳнат шароитлари ва
асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги
юзасидан аттестациядан ўтказиш бўйича
мутахассис малака сертификати бериш
тўғрисидаги низомга
4-ИЛОВА

**Малака имтиҳонидан четлаштириш тўғрисида
ДАЛОЛАТНОМА**

Ўтказиш жойи: _____ 20__ йил «__» _____

Гуруҳ _____

Биз, қуйида имзо қўювчилар, талабгор _____
(фамилияси, исми, отасининг исми)

_____ (қандай қоида бузилганлиги кўрсатилади)

сабабли _____ соат _____ дақиқада малака имтиҳонидан четлатилганлиги-
ни тасдиқлаймиз.

1. Аудитория раҳбари: _____ Имзо: _____
(фамилияси, исми, отасининг исми)

2. Имтиҳон комиссияси вакили: _____ Имзо: _____
(фамилияси, исми, отасининг исми)